

T. Blinstrubas
7243 S. Albany Ave.,
Chicago, Ill. 60629

LIETUVOS
NACIONALINĖ
M. MAŽVYDO
BIBLIOTEKA

USPS 157-580

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIII Rugpjūtis – August 18, 1988 Nr.32

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

KAS VYKSTA LIETUVOJ

Stebuklas ar tik mirażas?

Vytautas Meškauskas

Dar nebuvo tokio gyvenimo, kad pratrūktų gyvybė visa be instrukcijų, be pagraudenimų, be prisakymų, kokia tiesa vadovautis ši mėnesį, pusmetį, pamokslauti per pietus, per pusryčius, jog geriausia, kai dirbi pusvelčiui — už 'Raudonojo Spalio' pusbačius.

Vladas Braziūnas

Jei tokias eilutes perskaitytumėm tarybinėje Lietuvoje, kurią palikome, paimtų baimė dėl autoriaus likimo. Šiandien jas spausdina Kultūros ministerijos organas! Tokį stiprų įspūdį paliko 'pritvinkusios minios Vingio parke ar Gedimino aikštėje', kurios be valdžios paraginimo susirinko ir pačios tvarkingai išsiskirstė. Iki šandien tai laikytumėm stebuklu, bet kai jis vis dėlto įvyko, bandomė jį išaiškinti natūralia priežastimi. Ar ne taip būna su visais stebuklais? Mūsų atveju galime aiškinti, kad jau seniai žinojome, kad viskas keičiasi ir tuo pačiu turi pasikeisti sovietų režimas. Sunkiau buvo patikėti, kad jis pasikeis savo galybės zenite tik vidujinės logikos verčiamas, o nesūgrius gavęs smūgį iš šalies.

Kaip ten buvo — stebuklas ar greitai praeinantis mirażas — pats režimas jaučia reikalą keistis. Londoniškis THE ECONOMIST neseniai pastebėjo, kad dabar Maskvoje, kaip Londo-

ne, iš laikraščio gali spręsti apie skaitytojo pažiūras. Šiandien IŠVESTIJA, pav., yra laikoma daugiau liberalia už PRAVDĄ. Valdžią, o ypač praeitį, kritikuojan tieji laikraščiai smarkiai padidino savo tiražą. Savaitraštis OGONEK jau netoli dviejų milijonų. Lietuvoje panašiai KOMJAUNIMO TIESA siekia netoli 700.000 skaitytojų, o dar visai neseniai buvo gaudomas GIMTASIS KRAŠTAS dėl to, kad ten kartais buvo atviriau pasisakoma. Reikia atsiminti, kad Sovietijoje ir laikraščiai negali gauti tiek popieriaus, kiek norėtų — iki šiol viskas, įskaitant ir pažiūras, būdavo iš anksto užplanuotos.

Grįžtant į pilką kasdienybę, norisi paklausti kas bus toliau? Už demonstracijas nesuimama, bet ir valdžia neatsistatydina! Ar viskas tik pasibaigs keliais eilėraščiais? Pažiūrėkim, kaip prasidėjo.

Visų pirma reikia atsiminti, kad apie perestroikos reikalą kalbama jau senokai. Tai nėra pavojinga ir visados galima pasiteisinti paties Gorbačiovo pavydžiu ir net įsakymu. Daugiau sujaudino Lietuvos delegatų 'išrinkimas' į XIX partijos konferenciją. Faktinai jie buvo kažkieno iš aukščiau paskirti. Tuo reikalu pasirodė protestų ir jie buvo... atspausdinti. Prie LTSR Mokslų Akademijos yra sudaryta komisi-

ja tiekti pasiūlymus LTSR konstitucijai pakeisti persitvarkymo, demokratijos ir viešumo tiesoje. Jai pirminkauja akad. prof. E. Vilkas. Tačiau, kaip visados (Nukelta į 3 psl.)

Rūpintojėlis.

Skulpt. Jurgis Daugvila

Chicagos Lietuvių Tautiniams Namams 20 metų

Lietuvių Tautinių Namų (LTN) idėja gimė ir plėtojosi kelių ar keliolikos čikagiečių veikėjų galvose. Pirmųjų tarpe buvo dr. Juozas Bartkus ir dr. Juozas Dauparas, abu jau iškeiliavę į amžinybę, inžinieriai Jonas Jurkūnas ir Eugenijus Bartkus tebėra aktyvūs LTN veikloje ir vadovybėje. Jie ir daugelis kitų lietuvių, kurie pritarė ir įsijungė į paskelbtos idėjos įgyvendinimą, gali džiaugtis 20 metų veikla.

1967 metais iniciatoriai norėjo surinkti bent 100.000 dol. ir tikėjosi surasti tūkstantį šimtininkų. Tada nepavyko įtikinti tūkstančio lietuvių, kad jie įsijungtų į namų pirkimą, o įsijungė tik trečdalis. Žodžiu ano meto iniciatoriai surinko tik trečdalį numatyto kapi-

talo ir nupirko namus.

Reikia pasidžiaugti, kad iniciatorių pastangos atnešė gerus vaisius ir Namai pilnai patarnavo ir tebetarnauja lietuviškų organizacijų veiklai. Čia rado ir randa pastogę visi, kas tik kreipiasi ir dirba visuomeninį bei kultūrinį darbą. Čia minimos valstybinės, organizacijų ar asmenų sukaitys, šaukiami susirinkimai, ruošiami pokyliai, vakarienės, vestuvės, krikštynos, laidotuvės. Salė erdvi, virtuvė gera ir valgiai skoningai gaminami, o kainos labai prieinamos.

Iniciatoriai veiklą pradėjo nuomojamoje patalpoje iš kurios išaugo savo namai. Ne taip lengvai sekėsi telkti kapitalą ir surasti

(Nukelta į 3 psl.)

"Komjaunimo tiesa" atspausdino šią Antano Gylio nuotrauką su parašu "Seniai Vingio parkas matė tiek žmonių..."

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Sudužo viena iliuzija Artimuose Rytuose. - Irano-Irako paliaubos. - P. Afrikos, Angolos, Kubos susitarimas. - Pagalba contrams.

Iki šiol taika Art. Rytuose buvo įsivaizduojama taip: dalis Izraelio okupuoto vakarinio Jordano pakraščio sujungiamas su Jordanu, kurio 2/3 gyventojų jau ir dabar sudaro palestiniečiai ir tik trečdalis yra, kaip ir jo karalius Hussein, beduinai. Toks scenarijus tačiau nebuvo priimtinas palestiniečiams, nes jis paliktų rytinę Jeruzalę ir Gazos juostą Izraeliui, o svarbiausia jie nori savos valstybės be Hussein.

Izraelis užėmė vakarinį pakraštį per 1968 m. '66 dienų' karą ir paliko jame dalį Jordano administracijos, kaip dažnai pasitaiko okupuotose kraštuose. Jordanas ir toliau mokėjo mokytojų ir likusių mažesnių pareigūnų algas, aprūpindavo pasais, per metus tam išleisdamas apie 40-50 mil. dolerių.

Liepos 31 d. Hussein atsisakė nuo bet kokių pretenzijų į vakarinį pakraštį, pareikšdamas, kad Jordanas nėra Palestina ir kad Izraelio okupuotoje srityje turėtų būti įkurta nepriklausoma Palestinos valstybė. Kitaip sakant Palesti-

nos išlaisvinimo organizacija turėtų pasiskelbti egzilinę vyriausybę. Faktinai ji taip ir norėjo palaryti jau 1983 m., bet dėl vienybės stokos savo tarpe to nepasiskelbė. Izraelis iki šiol atsisakydavo su PLO kalbėtis, laikydamas ją teroristų organizacija, kuri nepripažįsta Izraelio teisės iš viso egzistuoti. Tokia formulė leido Izraeliui tvarkytis okupuotoje teritorijoje kaip nori, tikintis ją ilgai išsilaikinti, apgyvendinti visas jos strategines vietas savo naujakuriais, kartu visą laiką kartojant savo pasiryžimą derėtis su arabais, kuriais jis laiko ir palestiniečius, dėl pastovios taikos.

Hussein atsisakymas nuo pretenzijų į vakarinį pakraštį davė geroką smūgį aukščiau nurodytai iliuzijai, palikdamas tik vieną būdą derėtis su palestiniečiais — tik per PLO. Toji egzilinė organizacija viena pati negali tikėtis ko nors išpešti iš Izraelio. Už tat ji nori tarptautinės konferencijos sovietams dalyvaujant. Ji galėtų sulaukti didesnių simpatijų pasaulio opinijoje, jei be jokių rez-

vų aiškiai pripažintų Izraelio teisę egzistuoti, tačiau kol kas ji to daryti nesiryžo, nesitikėdama ko nors gauti už tai mainais.

Susitarimas dėl paliaubų Irano-Irako kare kiek užsitęsė dėl Irako reikalavimo kartu su paliaubom pradėti tartis ir dėl pastovios taikos. Irakas aiškino, kad Iranas dabar nori tik skubių paliaubų dėl savo karinės padėties, tačiau atnaujins karo veiksmus kai tik kiek sustiprės. Pagaliau liepos 8 d. abi šalys sutarė, kad JT gen. sekr. Javier Perez de Cueller savarankiškai paskelbs paliaubas prasidedančias rugpjūčio 20 d. 3 val. po pietų. Iranas jau sekančią dieną įsakė savo kariuomenei nepradėti šaudyti, jei ji nebus užpulta Irako. Formalių paliaubų pradžia buvo nutęsta todėl, nes pirmiau į strategines vietas norima pasiųsti 350 JT stebėtojus.

Rugpjūčio 25 d. Ženevoje prasidės Irano-Irako taikos konferencija. Jai prasidedant JT gen. sekretorius paskirs specialę komisiją karo kaltininkui nustatyti. Karą faktinai pradėjo Irakas, skusdamasis Irano provokacijom, tačiau kai Irakas pasisiūlė kalbėtis dėl taikos, Iranas atsisakė ir dar beveik septynerius metus tęsė karą per kurį žuvo milijonas žmonių, pusantro milijono buvo sužeista ir milijonas žmonių turėjo apleisti savo namus ir sodvbas. Irakas paliaubų paskelbimą sutiko kaip savo pergalę, Iranas aiškinasi, kad jis turėjo pasiduoti viso pasaulio spaudimui.

Liepos 8 d. Pietų Afrika, Kuba ir Angola paskelbė, jog tarp jų ginkluotų pajėgų prasidėjo paliaubos. Lapkričio 1 d. Pietų Afrika turėtų suteikti nepriklausomybę buv. Vokietijos Pietų Afrikos kolonijai, kurią ji perėmė po pirmojo didžiojo karo. Ji vadinsis Namibija. Karfų Kuba turėtų iš Angolos atšaukti savo 47-50 tūkstančių karių, kurie joms a r k sistinei vyriausybei padeda gintis nuo dešiniųjų sukilėlių, vadovaujamų Jonas Savimbi. Tas prie sutarties neprisidėjo ir žada toliau kovoti, tačiau be Pietų Afrikos ir JAV pagalbos negalėtų ilgai išsilaikyti. Paliaubas nepasirašė ir Namibijos kairieji sukilėliai, kurie yra remiami Angolos. Namibijoje kitais metais turėtų įvykti rinkimai prižiūrint JT stebėtojams, ku-

■ Iš kitos pusės

Rašytojo R. Gudaičio straipsnis apie vad. 'Liaudies gynėjų' — sribų veiklą pokario metais susilaukė nemažo aido. LITERATŪRA IR MENAS pakartotinai paskelbė eilę skaitytojų laiškų, kuriuose giriamas ir peikiamas tas autorius.

Neigiamai atsiliepusieji, aišku, užstoja 'liaudies gynėjų':

"...Gera pamenu 'miškinį' žiaurumą. Pamenu, kiek nekaltų žmonių vien tik mūsų Gudžiūnų valščiūje žuvo nuo jų rankų... Autoriaus (Gudaičio) teigimu, Tarybinės valdžios savavaliavimas, įstatymų nepaisymas pokario metais privertė daug lietuvių išeiti į mišką, į bunkerius. Deja, daugiausia išėjo tik 'lietuviai', kurie karo metu tarnavo vokiškiems okupantams, kankino ir žudė žydus, kitus tarybinius piliečius, aktyvistus, laukė sugrįžtant 'anų laikų'... Atsakydami į jų žvėriškumą, darbininkai ir valstiečiai savanoriškai stėjo į liaudies gynėjų būrius... R. Gudaitis gimė karo metais ir apie pokarį žino mažai. Gal prisimena, kad pradėjus siautėti buržuaziniams nacionalistams, jo tėvas su šeima paliko savo trobelę Pielkavos kaime ir persikėlė gyventi į Igniškėlių valsčiaus centrą. Gudaičio tėvas tada įstojo į liaudies gynėjų būrį... Po vieno susidūrimo liko invalidas visam gyvenimui..."

Teigiamai atsiliepusių yra persvara. Kažkodėl jų tarpe daugiau moterų, gal jos drąsesnės? Jos rašo:

"...iš liaudies gynėjų buvo ir tokių, kurie ėmėsi ginklo, kai pamatė, kadgi labai gerai — išvežė žmones, liko turtas. Pasidalinai ir gyveni. Vėl vežimas, vėl pelnas... Nesiimsiu nagrinėti visos gynėjų veiklos, tačiau liaudyje jų elgėsys sukėlė pasipiktinimą. Nebaudžiami, ginkluoti švaistėsi po kaimus neaplenkdami valstiečių sodybų. Reikalaudami vaišių, degtinės, kratydavo spintas, stalų stalčius, ieškodami ten 'besislapstančių banditų'."

Kaip dažnai pasitaiko — savo buvo blogesni už sveltus. Viena skaitytoja rašo:

"...Kai 'liaudies gynėjai' degino, niokojo niekuo nekaltų žmonių sodybas, dažnai kareivis 'nematydavo', kaip dingsta šeimnininkas su vaikais, palydėdavo žodžiu: 'Ja ničėvo nesnaju, kožiain.' Kiek buvo tokių liaudies gynėjų, kurie plėšė, vogė iš kažkokio įniršio, pykčio, kad patys nieko nedirbo, nieko nenorėjo turėti? Jiems ant stalo valstiečio troboj turėjo būti 'samagono' ir užkanda, gerdavo iki vaikščiojimo keturiomis ir laikė atkišę šautuvo vamzdį į motiną, vaikus, o šie nežinojo, kada nuspaus gaiduką... o vėliau, jei negaudavo geresnės vietos, vėl skurdo ir gėrė iš nuoskaudos."

Ir kam visa tai? Įvedimui tokios santvarkos, kuri ir laimėjusiai pusei pasidarė per karti! (vm)

Į Palangą ir į Klaipėdą ekskursijos su pernaktvymu bus galimos kiekvienai grupei, taip pat dienos ekskursijos į Panevėžį ir į Druskininkus.

1988 M KELIONĖS Į LIETUVĄ

14 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE
14 dienų — Lietuva, Suomija

Kelionė 103 — lapkričio 3 - 16 — \$1,349
Kelionė 128 — gruodžio 28 — sausio 11 — \$1,629
Naujų Metų sutikimas, Vilniuje 11 naktų, Helsinky 1

13 DIENŲ KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

Kelionė 915 — rugsėjo 15 - 27 — \$1,969
Vilniuje 11 naktų

10 DIENŲ KELIONĖS SU 7 DIENOMIS LIETUVOJE

Kelionė 999 — rugsėjo 15 - 24 — \$1,729
Vilniuje 8 naktys.

Baltic Tour patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.

Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.

Taip pat pradedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoj.

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS
SUITE 4
77 OAK STREET
NEWTON, MA 02164
617 965 - 8080

rių turėtų būti apie 7.500. Rinkimų pravedimas ir laikina administracija JT-om kaštuos apie bilijoną dolerių. Dėl Kubos kariuomenės pasitraukimo bus pradėta tartis rugpjūčio 22 d.

Tuo tarpu Washingtonė respublikonų ir demokratų senatoriai siekia susitarimo dėl pagalbos Nikaragvos contrams pratęsimo. Formalės paliaubos tame nelaimingame krašte pasibaigė, tačiau platesnių karo veiksmų negirdėti. Kongresas, kaip žinia, nutraukė pagalbą laisvės kovotojams, nors Nikaragvos vyriausybė nesilaiko plano demokratijai grąžinti. Demokratų senatoriai, bijodami rinkimų reakcijos, sutinka suteikti contrams pagalbos maistui, rūbais bei medicinos reikmenimis už 27 milijonus dolerių, tačiau jie reikalauja, kad tą pagalbą pristatytų ne CIA ar kokia kita Washingtono žinyba, bet kokia 'neutrali'. Su tuo ne-

sutinka Baltieji Rūmai ir respublikonų senatoriai. Dar yra 16.3 milijonų dolerių, skirtų ginklams ir šaudmenims, bet Kongresui pagalbą nutraukus, neišnaudotų. Jiems dabar panaudoti prezidentas turėtų gauti naują Senato ir Atstovų rūmų sutikimą.

JOURNEYMAN DIEMAKERS

With job shop experience only. Must have experience with Progressive Draw and Single Point Tooling. Excellent wage and benefit package.

Please call or write for interview:

BETTCHER MANUFACTURING CORP.
16000 Commerce Park Drive
Brook Park, Ohio 44142
216-267-0850
Equal Opportunity Employer (32-38)

★ ★ ★

3-11 RN SUPERVISOR
3-11 RN CHARGE NURSE
Salary \$550.00 for 12 hour weekend shift.

Major long term health care corporation with new progressive management team now hiring for Fulltime — Parttime. Salary adjustments with or without benefits. \$500 sign up bonus. New administration welcome. The opportunity to meet with you. For confidential interview call: Director of Nursing, Reading Nursing Center, 4th & Pruse St. West Reading, Pa. 19611. 215-374-5175.

★ ★ ★

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$20.00. Single copy 50 cents.Prenumerata metams \$20.00, pusei metų \$12.00 • Atski-
ro numerio kaina 50 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Lietuvos Laisvės Lygos atstovybės laisvajame pasaulyje pareiškimas

Mes žemiau pasirašę Lietuvos Laisvės Lygos atstovybės laisvajame pasaulyje nariai šiuo pareiškimu primename visų Jungtinių Tautų organizacijos valstybių vadovams, valstybių — Europos parlamento narių vadovams, Helsinkio Baigiamąjį aktą pasirašiusių valstybių prezidentams ir viso pasaulio taikos trokštančiai žmonijai, kad slapto suokalbčio tarp didžiausių II pasaulinio karo nusikaltėlių Stalino ir Hitlerio pasekmėje 1939 m. rugpjūčio 23 dieną Maskvoje Sovietų ir Vokietijos užsienio reikalų ministrų Molotovo ir Ribbentropo pasirašę slapta papildomą protokolą dėl savų valstybių interesų Rytų Europoje sferų pasidalinimo. Šito nusikalstamo susitarimo pasekmėje suvereni Lietuvos valstybė, lygiateisė Tautų Sąjungos narė, buvo Sovietų Sąjungos 1940 m. birželio 15 dieną okupuota ir savavališkai prijungta prie Sovietų Sąjungos.

Nors toji Lietuvos okupacija jau tęsiasi 48 metus, tačiau pavergtoje lietuvių tautoje siekimas vėl atgauti laisvę nesulpnėjo. Tai įrodė daugiau negu 30,000 Lietuvos partizanų auka, kritusių nelygioje kovoje su okupantu 1944-1954 metų partizaninio karo metu. Lietuvių tautos laisvės siekimus parodo visa pokarinė rezistencija ir 1987-1988 metų beveik revoliuciniai įvykiai Lietuvoje, kuriuos daugiau ar mažiau komentuoja pasaulio masinės informacijos priemonės.

1978 m. birželio 15 dieną, pažymint 38-sias Lietuvos okupacijos metines, „Lietuvos pagrindėje buvo įkurta nepartinė, demokratiniais principais veikianti organizacija — Lietuvos Laisvės Lyga, kurios taryba tą pačią dieną paskelbė Lietuvos Laisvės Lygos deklaraciją.

Lietuvos Laisvės Lygos deklaracijoje buvo skelbiama, kad Lietuvos Laisvės Lygos tikslas — Nepriklausomos Lietuvos atkūrimas. Lietuvos Laisvės Lygos uždaviniai: pavergtoje lietuvių tautoje religinės, tautinės ir politinės sąmonės ugdymas; Lietuvos suverenumo klausimo kelimas tarptautiniuose forumuose.

1988 metais Lietuvoje vyksiant ypatingai stipriam tautiniam judėjimui, Lietuvos Laisvės Lyga 1988 m. liepos 3

dieną paskelbė, jog ji išeina į atvirą veikimą. Ji sudarė laikiną Lietuvos Laisvės Lygos tarybą ir paskelbė savo tolimesnės veiklos programą, kurioje iškelta visa eilė reikalavimų sovietiniam okupaciniam režimui, siekiant Lietuvos visiško savarankiškumo kultūros, švietimo, humanitarinių mokslų, ekonomikos, ekologijos, žmogaus teisių ir kitose srityse.

Lietuvos Laisvės Lyga numato, kad „įgyvendinus visas šias sąlygas, bus sudarytos prielaidos Lietuvos suverenumui ir nepriklausomybei atstatyti. Lietuvos Laisvės Lyga akcentuoja, kad galutinis jos idealas — laisva Lietuva Europos tautų konfederacijoje. Pagrindinis Lygos ginklas — viešas, atviras žodis. Savo veikloje Lyga vadovausis suvienytų tautų įstatais, Jungtinių Tautų organizacijos generalinės asamblėjos rezoliucijomis dekolonizacijos klausimu, Visuotinė Žmogaus teisių deklaracija, Helsinkio Baigiamojo akto nutarimais. Lietuvos Laisvės Lyga nuolat apeliuos į pasaulio tautų sąžinę Lietuvos laisvės reikalu”.

Lietuvos Laisvės Lygos pavedimu, vienas iš tos Lygos Lietuvoje steigėjų, dabar gyvenantis Jungtinėse Amerikos Valstybėse Algirdas Statkevičius sudarė Lietuvos Laisvės Lygos atstovybę laisvajame pasaulyje. Šią atstovybę sudaro šie asmenys: dr. Kazimieras Ėringis, dr. Vytautas Skuodis, med. dr. Algirdas Statkevičius.

Lietuvos Laisvės Lygos atstovybė laisvajame pasaulyje veikia savarankiškai. Ji nepriklauso jokiai lietuvių išeivijos politinei institucijai ar organizacijai.

K. Ėringis, V. Skuodis,
A. Statkevičius

Chicago IL,
1988 m. rugpjūčio mėn. 3 d.

Kas vyksta Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

panašiais atvejais, visuomenė pradėjo nekantrauti. Daug ką žavėjo Estijos pavyzdys, kur buvo sukurtas Liaudies Frontas, apimęs partinius ir nepartinius persitvarkymo entuziastus. Buvo atsimintas ir Gorbačiovo posakis, kad persitvarkymas — tai socialinė revoliucija. Atseit ir mums, reikia kelti bent ką nors panašaus į revoliuciją. Birželio 3 d. buvo sušauktas susirinkimas Mokslo Akademijos rūmuose, kur buvo sudaryta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, iniciatorių grupė. Vakarinėse Naujienose pasirodė I. Tiškutės straipsnis, kur iniciatoriams prikišimas neturėjimas ryšio... su partija. Iš tikro sąjūdyje dalyvauja ir daug partiečių, kuriems tačiau norisi išlaikyti sąjūdžio nepriklausomumo pobūdį. Jo veiklos principai buvo paskelbti ne spausdintose spausdinamose SAJŪDŽIO ŽINIOSE.

Tam leidiniui ir buvo skirtas aukščiau pacituotas eilėraštis, pasirodęs LITERATŪROJE IR MENE. ŽINIOSE rašoma, kad Sąjūdis siekia didesnio Lietuvos savarankiškumo, sprendžiant ekonomines, politines, nacionalines, kultūrines, socialines, ekologines ir kitas problemas:

„Galutinis Sąjūdžio tikslas — teisinė Tarybų Lietuvos valstybė, lygiateisiškumo pagrindais įeinanti į TSRS sudėtį, kurioje liaudies valia turi būti realiai atstovaujama visuose įstatymų leidimo, vykdomosios ir teisminės valdžios organuose.”

Tikru stebuklu vis dar verčia kiek abejoti faktas, kad toks palyginti visai nekaltas galutinis tikslas dar

nerado vietos... oficialioje spaudoje, nors šiaip daug, drąsių, ir tos pačios pažiūros straipsnių, paskutiniuoju laiku tikrai netrūksta.

Reikia kartu atsiminti, kad ne viena, bet jau dvi generacijos buvo visą laiką mokomos, instruktuojamos ir graudėnamos, ano poeto žodžiais, kaip ir ką daryti, ir už tat su staiga atėjusia laisve ar tik jos mirazu, nežino kaip elgtis. Pavyzdžiui, atėjo paraginimas steigti kooperatyvus ir pasigaminėti tai, kuo valdžia neaprupina. Teoriškai labai gražu, bet kaip padaryti praktiškai, kai visos žaliavos ir gamybos priemonės priklauso valdžiai.

Šiuo metu Lietuvoje jau yra 1,3 tūkst. kooperatyvų su 8 tūkst. juose besidarbuojančių. 30 tūkst. žmonių verčiasi „individualia darbine veikla”. Šioje srityje Lietuva, kuri yra pagal gyventojų skaičių 11-ta respublika, pasiekė antrą vietą, tačiau apyvarta labai maža — per pirmąjį š. m. ketvirtį tik 14 mil. rublių t. y. po 3,80 rub. vienam gyventojui.

Gal daugiau bus pajudėta kai bus įgyvendintas pagrindinis Gorbačiovo persitvarkymo tikslas — žemės ūkio suprivatinimas. Šiuo metu sovietų žemės ūkyje dirba 22 milijonai žmonių t. y. daugiau negu Vakarų Europoje, JAV, Kanadoje ir Japonijoje kartu, tačiau jie pagamina tik 22% to, kas gaunama Vakaruose. Faktinai Gorbačiovas nori to, kas iki šiol buvo uždrausta — žemės išnuomavimo ją dirbantiems iki 50 metų ir ūkininkų telkimo į kooperatyvus. Ar tai negrįžimas prie jau buvusios Lietuvoje santvarkos, sunaikintos

su tiek daug aukų (žiūr. Iš Kitos Pusės)?

LTN 20 metų

(Atkelta iš 1 psl.)

tinkamą pastogę. Pirmuosius surastus tinkamus namus, nunešė kiti, kol buvo svarstomas tinkamumo ir vertės klausimas. Antram surastam objektui buvo skubiau ir slapčiau pasiruosta užpirkimui. Nupirkimui. Nupirktų namų pritaikymas buvo vykdomas pusiau ūkišku ir talkos būdu. Kai kurie asmenys įdėjo šimtus darbo valandų, atitrauktų nuo poilsio ir šeimos reikalų. Kaip taisyklė, už darbą neėmė atlyginimo, o dalis ir medžiagų išlaidas dengė iš savo kišenių. Buvo parodyta daug ryžto, entuziazmo ir pasiaukojimo. Tik tokiu būdu įsigyti ir pritaikyti savo poreikiams namai, buvo mieli ir savi.

Vienas iš pačių pirmųjų iniciatorių ir ilgametis valdybos pirmininkas, išrinktas direktorių tarybos garbės pirmininku, o dabar ir vėl pirmininkaujas direktorių tarybai inž. Jonas Jurekūnas, papasakos apie dėtas pastangas įsigyti lietuvių reikalams pastogę ir rūpestį ją išlaikyti.

Lietuvių Tautiniai Namai nėra tautininkų namai, bet visų lietuvių namai. Dažnai klaidingai kai kas apie tai pakalba. Yra tautinių organizacijų, bet jos nėra tautininkų, o tik parodo tautinį lietuvišką nusiteikimą. Lietuvių tautiniai namai, kaip ir šaulių namai, Jau-nimo centras ar Balzeko lietuvių kultūros muziejus Chicagoje atlieka svarbų vaidmenį lietuvių kultūros ugdymo srityje.

Jau antra kadencija LTN valdybai vadovauja reiklūs visuomenininkė Irena Kriaučeliūnienė. Kiti valdybos nariai yra: Stasys Briedis, Oskaras Kremeris, Matilda Marcinkienė ir Eleonora Valiukėnienė.

LTN valdyba, pritariama tarybos, nors ir pavėluotai, ryžtasi paminėti Namų įsigijimą. Įvykdytą prieš 20 metų. Minėjimas su atitinkama programa įvyks š. m. rugsėjo 17 d., šeštadienį, 6:30 val. vak. savo pastogėje (6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629). Programą ruošia Zita Kevalaitytė-Visockienė, buvusi sekmdienų kultūrinio popiečių vadovė ir LT Namams atidavusi didelę dalį savo talento. Pokyliui vadovaus valdybos narė žinoma visuomenininkė Matilda Marcinkienė.

Visi kviečiami pokilyje dalyvauti ir vietas rezervuoti šiais telefonais: E. Valiukėnienė, tel. 434-7270 ar O. Kremeris, telef. 354-7374.

A. Juodvalkis

Kalba TSKP XIX sąjunginės konferencijos delegatas V. Martinkus ir Sąjūdžio atstovas rašytojas V. Petkevičius

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų
ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

■ Laiškai Dirvai

SKYSTAS VLIKO PAREISKIMAS

Ryšium su dabartiniais įvykiais, ypač pavergtoje Lietuvoje, Vlikas, kaip jam ir pridera, pasiskardeno savo 1988 m. liepos 14 d. pareiškimu. ("Dirva" Nr. 29, 1988 m. liepos 28 d.).

Pareiškimas pakartoja žiupsnį "senų naujienų", būtent: dabar daugiau žmonių atvyksta iš okupuotos Lietuvos ir ten nuvyksta (Argi kas to dar nežino?); kai kas manas, kad Gorbačiovo "perestroika" teikianti naujų vilčių sovietų okupuotiems kraštams (O kagi mano Vlikas apie "perestroiką"?); paskutinėse Vilniaus demonstracijose šimtas tūkstančių žmonių pasisakę už tautinės bei religinės laisvės ir suverenumo atstatymą (Svarbi žinia, bet nebe naujybė); prezidento Reagano žmogaus teisių politika sudariusi galimybę Nijolei Sadūnaitei ir Antanui Terleckui dalyvauti Maskvoje disidentams surengtajame priėmime. (Argi prezidentas bent puse burnos prasižiojo Gorbačioviui apie Pabaltijo valstybių gėlą?); popiežius Jonas Paulius II pakėlęs į kardinolus vyskupą Vincentą Sladkevičių. (Argi ir to Vlikas ligi šiol dar nežinojo?); Europoje esą gyvai domiasi Lietuvos (Nepagyrūniškai būtų sakyti — Pabaltijo valstybių) byla: čia "sudabartinama" net 1983 m. sausio 13 d. Europos parlamento priimtoji Pabaltijo valstybių dekolonizacijos rezoliucija.

Taigi Vlikas tik išvardija kai kuriuos jau seniau

pakartotinai skelbtus įvykius be jų vertinimo, be savo nuomonės, be konkretnių gairių. Žinoma, tokių dalykų gal ir nebelaikytina išnusenusių politinio klubo. Lietuvos laisvės lygai viešai paskelbus savo programą ("Dirva" Nr. 30, 1988 m. rugpjūčio 4 d.), ypač įsteigus užsienio atstovybę, tikėkime, patys suvokia, kad nebegali dėtis "vyriausias" — sugriuvo "krašto įgaliojimų" mitas, dingio "tautos valios reiškėjo" iliuzija.

Bronius Nemickas

ŽADA NESUSTOTI PUSIAUKELYJE

Connecticuto pabaltiečių ELLA'os valdyba, susirinkusi posėdžiui prieš prezidento Reagano kelionę į Maskvą, nutarė pasiųsti pagrindiniams delegacijos dalyviams tokio turinio telegramas: ... Mes, baltų kilmės Amerikos piliečiai, manome, kad sovietų dabar skelbiamos „glasnost“ ir „perestroikos“ politikos nuoširdumas ir patikimumas gali būti patikrintas pareikalaujant, kad sovietai: 1. Atšauktų slaptus 1939 Molotovo-Ribbentropo aktus. 2. Paskelbtų, kad Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje oficialios kalbos yra estų, latvių ir lietuvių. 3. Atiduotų Pabaltijo valstybių ekonominį tvarkymą patiems baltams. 4. Liautųsi ėmusi pabaltiečius į sovietų armiją. 5. Pavestų patiems pabaltiečiams jų kraštuose tvarkyti švietimo, kultūros ir religines institucijas. 6. Pripažintų teisę patiems reprezentuoti tarptautiniuose forumuose, institucijose ir sporto varžybose. 7. Atiduotų emigracijos, imigracijos ir naturalizacijos klausimų tvarkymą patiems pabaltiečiams. 8. Kompensuotų Estijos, Latvijos ir Lietuvos piliečius už sovietų

padarytas nuoskaudas. 9. Tuojau amnestuotų visus Pabaltijo kraštų piliečius nuteistus arba apkaltintus už „nusikaltimus“, kurie mums, amerikiečiams, yra normali ir legali laisvo žmogaus akcija, įskaitant kovą už tautos laisvę. 10. Leistų Pabaltijo kraštams naudoti jų istorinius simbolius, vėliavas ir himnus. 11. Leistų be jokių trukdymų ir grasinimų laisvai kalbėti ir rinktis...

Ši telegrama buvo pasiųsta prez. Reaganui, sekretoriams Shultzui ir Carlucci, štabo viršininkui Bakeriui ir saugumo patarėjui Powellui. Neperseniai iš Valstybės departamento atėjo tokio turinio laiškas:

Estonian, Latvian and Lithuanian Alliance of Connecticut (ELLA)

Gerb. p. Nasvytis,

Ačiū už telegramas prezidentui Reaganui, sekretoriui Shultzui ir štabo viršininkui Bakeriui, liečiančias jūsų rūpestius dėl sovietų elgesio su Estijos, Latvijos ir Lietuvos žmonėmis. Kaip jūs žinote, JAV vyriausybė niekad nėra pripažinusi priverstinio Pabaltijo kraštų inkorporavimo į Sovietų Sąjungą. Jau daugiau kaip 40 m. estams, latviams ir lietuviams yra atimtos teisės patiems apsispręsti. Pagrindinės žmogaus laisvės, kaip laisvė keliauti, išsireikšti ir tikėti yra labai suvaržytos.

Dabartinė administracija be perstojo spaudžia sovietus gerbti jų pačių pripažintas pagrindines žmogaus teises. Žmogaus teisės buvo pagrindinė tema neseniai įvykusiame Maskvos viršūnių susitikime, viešuose pareiškimuose ir taip pat privačiuose pasikalbėjimuose su sovietais. Kaip prezidentas pabrėžė Maskvoje, tam tikras progresas yra pastebimas paskutinių metų bėgyje. Mes džiaugiamės tuo progresu, bet mes iškelsime ir toliau dar vis daugelyje sričių pastebimus žmogaus teisių nepaisymus, įskaitant ir Pabaltijo kraštų žmones...

John M. Evans, Acting Director Office of Soviet Union Affairs.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

• **Bostono Lituaništinė mokykla** naujus mokslo metus pradės š. m. rugsėjo 10 dieną, Blue Hills Regional technical H. S. Canton, MA. sl šv. Mišiomis, kurios bus laikomos kun. klebono Kontauto 10 val. tos pačios mokyklos patalpose.

Mokyklai vadovauti ir toliau sutiko Daiva de Sa Pereira. Mokytojaus šie asmenys: Jūratė Aukštikalnienė, Aldona Dabrilienė, Maya Goštautaitė, Jūratė Lalienė, Marius Navickas, Liuda Senutienė. Mokyklai dar trūksta vieno mokytojo ar mokytojos. Jeigu kas galėtų mokytojauti, prašom kreiptis į direktorę arba į tėvų komitetą, kurį šimet sudaro: pirm. G. Banaitis, vicepirm. L. Kiliulienė, sekr. A. Navickienė, būdiniųjų vadovė Judita Huston, išd. A. Kazakaitis. Tautinių šokių grupei vadovaus G. Ivaška ir R. Mickūnienė, padėjėjos L. Subatienė ir V. Veitienė. Programos koordinatorės pareigas sutiko eiti A. Lingertaitienė.

Metinis mokyklos banketas pratomas lapkričio mėn. 26 d., Lietuvių Piliečių Draugijos patalpose.

Šia proga paraginami visi tėvai, kurie turi mokyklinio amžiaus jaunimą, atvežti į mūsų Lituaništinę mokyklą.

PAVYZDINGI JAUNUOLIAI

Ne tik tėvams, bet visai lietuvių visuomenei didelį džiaugsmą ir pagūdą sudaro, kai mūsų jaunoji karta rimtai ruošiasi gyvenimui, nepasiduoda neigiamai aplinkos įtakai, bet visu atsidėjimu mokosi ir pasiekia užsibrėžtą tikslą. Tokio mūsų jaunimo gražiais pavyzdžiais paskutiniu metu iškilė Vita Alisa Špakevičiūtė, Jonas Kairys ir Juozas Kairys.

Vita Alisa Špakevičiūtė, jauniausia Renatos ir Juliaus Špakevičių duktė iš Westwoodo, šį pavasarį baigė matematikos-ekonomijos studijas Brown universitete, Providence, R. I. Po trumpų atostogų ji pradėjo dirbti finansinė analiste Tucker Anthony bendrovėje Bostone. Vita gimė Bostone, Ji augo ir mokyklas

lankė Westwoode. Nuo pat mažens Vita buvo skautė ir šoko Bostone lietuvių tautinių šokių sambūryje, vadovnujamame Onos ir Gedimino Ivaškų. Ji baigė labai geriais pažymiais Bostono aukštesniąją lituanistikos mokyklą, kai tai mokyklai paskutinius metus vadovavo rašytojas Antanas Gustaitis. Vita laisvai, be jokio akcento kalba lietuviškai.

Jonas Kairys, jaunesnysis Roselyn ir Juozo Kairių, Fitzmuatrice Motor Sales savininkų iš Brocktono, baigė Thomas Jefferson universiteto medicinos fakultetą Philadelphiaje, gaudamas medicinos daktaro laipsnį. Jis su žmona Marie buvo tarpe 219-kos baigusiųjų to universiteto medicinos fakulteto 164-tąją laidą. Dr. Jonas Kairys dabar atlieka 5-rių metų stažą Thomas Jefferson universiteto ligoninėje chirurgo. Pažymėtina, kad anksčiau jis yra baigęs cum laude Harvardo universitetą Bostone bakalauro laipsniu iš meno. Jo žmona Marie baigė Philadelphiajos kolegijos farmacijos ir mokslo skyrių. Dabar ji atlieka Thomas Jefferson universiteto ligoninėje stažą šeimos medicinos srityje.

Juozas Kairys, jr., vyresnysis Roselyn ir Juozo Kairių sūnus, yra baigęs ekonomijos mokslus. Dabar jis Chicagoje ruošiasi daktarui iš ekonomijos. Ten jis papildė savo lietuvių kalbos mokėjimą, baigdamas lietuvių kalbos kursus. Tarp kitko jis yra labai gabus kalboms. Daugiau ar mažiau jis kalba bene septyniomis kalbomis.

RENGINIAI

• **Laisvės Varpo rudens koncertas** rugsėjo 25 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių draugijos trečio aukšto salėje.

• **Balfo 72 skyriaus pobūvis** lapkričio 5 d. 6 val. 30 min. vakaro Sandaros salėje, Brocktone.

• **Martyno Jankaus šaulių kuopos** veiklos 30-ties metų sukakties minėjimas lapkričio 19 d. 6 val. 30 min. vakaro Sandaros salėje, Brocktone.

• **Šv. Petro lietuvių parapijos** So. Bostone metinis banketas 1989 m. balandžio 23 d. Lantana restorane Randolphe.

\$60.00 PER HUNDRED re-mailing letters from home! Details, send self-addressed, stamped envelope. Associates, Box 309-T, Colonia, NJ 07067. (32-37)

TYPISTS — Hundreds weekly at home! Write: P. O. Box 16, Clark, NJ 07066. (32-37)

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

FSLIC

Dar vieną kartą įrodyta, kad ir vieno vyro pečiai gali pakelti, saulės palangėn išnešti net ir labai sunkią naštą. Broniaus Kviklio „Lietuvos bažnyčios“ — ne pirma tokia jo pergalė, prieš būrį metų Liet. enciklopedijos leidykla išleido jo paruoštą ir suredaguotą „Mūsų Lietuvą“; tame 4 tomų leidinyje yra sudėta „krašto vietovių istoriniai, geografiniai, etnografiniai bruožai“. Kol to Br. Kviklio veikalo neturėjom, žinių apie savo tėvų žemės vietas bėgdavom į ieškoti į lenkų paruoštą ir išleistą „Slovník“.

Kai atsirado šiek tiek daugiau spragų kelionėms į Lietuvą, jau ir išeivinio jaunimo gana gausūs būriai pamatė savo protėvių ir tėvų gimtąją šalį. Daugumas jų viešai pasisakė, kad Lietuva yra graži, netgi daug gražesnė už tėvų pasakojimus.

Be gamtoje slypinčio grožio, kas dar yra būdinga Lietuvos peisažui, kuo ten savo išmonėm į tą peisažą yra įsijungęs to gražaus krašto žmogus? Aišku, visų pirma į akis krinta mūrinių ir medinių šventovių bokštai ir bokšteliai, spindintys artumoj ir tolumoj. Architektūros meno požiūriu kai kurie pastatai yra vertingi, kai kurie mažiau pasisekė, bet kiekvienu atveju tai yra būdingi Lietuvos veido bruožai.

Kiti aukšto kultūrinio lygmens paminklai yra Lietuvos dvarai, jų mūriniai ir mediniai rūmai, jų parkai ir sodai, koplyčios, bibliotekos ir dailės meno rinkiniai. Nors šiuo metu Lietuvos dvarai yra apleisti, jų stilingi rūmai ima irti ir griūti (apie tai vėliau pakalbėsime), jų sukauptos meninės vertybės išgrobtos ir išvogtos, betgi ir tie dvarai yra neatskiriama Lietuvos peisažo dalis, mūsų kultūrinių laimėjimų liudytojai.

Visi, kurie nūdien Lietuvą matė, sako, kad romantiškojo mūsų kaimo, per visus negandus, žiaurias paniekas ir priespaudas lietuviųybę atnešusio į mūsų dienas, jau nebėr, bet jis savo žmogų, būvį ir būtį, nors iki dūno ir neišsemtas, paliko lietuvių rašytojų sukurta me dailiajame žody. Naujos kolchozų gyvenvietės, foto nuotraukose neblogai atrodančios, kaip mačiusieji tvirtina, visiškai paneigė ir atmetė būdingą Lietuvos kaimų statybą, jos spalvas ir puošmenas. Bet gal nederėtų nusiminti, tikėkim, kad mūsų kūrybingi žmonės, laikui bėgant, ir tose gyvenvietėse sukurs tai, kas

Broniaus Kviklio Lietuvos Bažnyčių šeštoji knyga

KAIŠIADORIŲ VYSKUPIJA

Stasys Santvaras

mūsų sielai yra sava, brangu ir artima.

Kai prieš akis turime nors šioki tokį Lietuvos paveikslą, dabar jau galime gerbiamaį Br. Kviklį paklausti: kas paskatino, kas jį gundė svetimoj šaly, kai autentiškoji medžiaga yra taip toli, imtis, jei taip galima tarti, Sizifo darbų — risti akmenis į kalną? Į tą klausimą pats Br. Kviklys atsako taikliai ir vaizdingai:

„Bažnyčios buvo ne tik tikėjimo simbolis, bet ir pirmoji jo (lietuvio, St. S.) matytų paveikslų bei skulptūrų galerija. Ir visa jos aplinka — dažniausiai dailus architektūrinis ansamblis. Senose medinėse ir mūrinėse bažnyčiose mūsų protėviai sutelkė ne tik savo meno vertybes, bet neretai ir pasaulinių meistrų kūri-

nus. Bažnyčios vargonai daugeliui buvo pirmoji pasaulinė muzika, kurią jie išgirdo. Prie bažnyčių telkėsi pirmieji chorai, religinės bei kultūrinės organizacijos. Parapijos salės buvo kultūrinių sueigų bei pasilinksminimo vieta, o prieš šimtus metų kuriamos špitolės — pirmosios ligoninės bei prieglaudos, jau nuo krikščionybės pradžios veikė parapijinės mokyklos“ (vysk. M. Valančiaus vyskupavimo metu beveik užgesinusios Lietuvos žmonių neraštingumą, St. S.).

„Antroji nemažiau svarbesnė priežastis yra bažnyčių naikinimas. Nuo II pasaulinio karo pabaigos Lietuvoje siaučia žiauri okupacija, visomis valstybės išgalėmis remiamas primitivus ir labai agresyvus ateizmas, valstybės galios prie-

monėmis naikinas bažnyčias bei religines apraiškas, persekiojamas tikinčiuosius...“

(Lietuvos bažnyčios, 6 t., 600 psl.)

Čia valandėlę stabtelkim, nes Br. Kviklio „antroji priežastis“ yra tikrai rimta, dramatiška ir sopulinga. Argi dar ir dabar Lietuvos bažnyčios — lietuvių tautos praeities kultūrinės vertybės — yra naikinamos?

Šiuo metu okupuotoje Lietuvoje yra atvirai svarstomas, atvirai kritikuojamas Vilniaus senamiesčio restoravimo „genplanas“, paruoštas prieš 25-rius metus (kaip atrodo, restauravimo darbai juda vėžio žingsniu, nes LTS Respublikai stinga... lėšų). Ministrų kabinetas jau yra nutaręs, kad iki 2000 metų visi objektai, kurie neturi nieko bendro su

Vilniaus senamiesčiu, turės iš jo išsikraustyti. Bet minėtame „genplane“ yra numatyta magistralė (platus kelias) per jauką ir savaimingą Vilniaus vakarinį priemiestį Žvėryną ir net per monumentaliasias, panteonines Rusų kapines! Ar būtų galima sugalvoti dar barbariškesnį Vilniaus regeneracijos planą?! Ministrų nutarimas yra „objektų“, kurių iš senamiesčio nebūsią galima iškelti. Pirmas toksai „objektas“ — Vizitėčių bažnyčia ir vienuolynas, kur yra įkurdintas griežto režimo kalėjimas. Antras „objektas“, kurio taip pat nėra vilties iškeldinti, yra Trinitorių bažnyčia, vienuolynas ir Sapiegų rūmai bei parkas (ansamblis priklauso Vilniaus aukštajai radio technikos vadų karinei mokyklai). Į tą kiemą be sunkiai gaunamų generolų leidimų net kultūros paminklų apsaugos inspektoriai negalį įkelti savo kojų.

Mėnesinis žurnalas „Kultūros barai“ š. m. nr. 7 (liepos mėn.) apie minimą „objektą“ likimą taip rašo: „Taigi, tokia situacija... už karinės mokyklos sienų toliau nyksta Pjetro Perčio dekoruota bažnyčia ir Sapiegų rūmai, jau suniokota lipdyba, žūsta Palonio freskos... Teodoro Narbuto projektuoti Vizitėčių vienuolyno vartai atsidūrė „griežto režimo zonoje“. Pats vienuolynas (beje, labai gražus), laimei, nesugadintas, bet koplyčia beviltiškoj padėty, bažnyčia sudarkyta monolitiniiais perdenginiais, siaubingai apleista: stogas — kiauras, skardos nusilupusios... (O juk abi — ir Trinitorių, ir Vizitėčių bažnyčios 1922-1929 m. buvo Jurgio Hope no restauruotos). Yra nuomonė, jog Vizitėčiu, o ne šv. Jono varpinė, kaip manvta anksčiau, esanti aukščiausias Vilniaus senamiesčio taškas, bet gal iš gėdos mes šitą slepiam...“

(Kultūros barai, 1988. VII, nr. 7, 44-45 psl.).

Tai naujausi duomenys apie Lietuvos bažnyčių naikinimą, kuris, kaip jau girdėjom, ir Br. Kviklį paragino nors knygu pavidalu mūsų protėvių darbu ir lėšom statytas bažnyčias gelbėti.

Kaišiadorių vyskupija, Lietuvos bažnyčių VI tomas, žėri ta pačia žinių ir vaizdų gausa, kaip ir kiti Br. Kviklio paruošti Lietuvos bažnyčių tomai. Čia ir tų bažnyčių bei parapijų aprašymai, čia vyskupų ir

(Nukelta į 6 psl.)

LIETUVOS BAŽNYČIOS VI tomas

Kaišiadorių vyskupija

ir
I-V tomų papildymai,
atitaisymai,
vardynai

BRONIUS KVIKLIS

Architektūriniai tekstai:
JURGIS GIMBUTAS

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS LEIDYKLA
LITHUANIAN LIBRARY PRESS, Inc.
Chicago, Illinois
1987

(Atkelta iš 5 psl.)

žymesniųjų kunigų biografių pluoštai, čia ir šiurpių kovų dėl lietuvių kalbos bažnyčiose atspindžiai, religinio, visuomeninio ir kultūrinio veikimo atšvaitai, daugybė foto nuotraukų. Be to, I-V tomų papildymai, atitaisymai, vardynai. Iš tikro — tai Sizifo užridentas akmuo į viršukalnę, kuris, reikia tikėti, nenuriedės į juodą užmaršties pakalnę.

Kai tokį veikalą puslapis po puslapio perverti, pasikaitai, įsigilini į kai kuriuos praeities įvykius, tai regi ne tik šventovių mūrus ir jų vidinį grožį, bet su išgąstimu akyse pamatai, kad žmogus krikščionis dar yra labai toli nuo Kristaus mokslo kartinio akmens — artimo meilės! Kaip Br. Kviklio darbas liudija, kai kuriose Kaišiadorių vyskupijos bažnyčiose kildavo muštynės, nes, kunigų lenkomanų pakurstyti, "tuteišai" ryždavosi nutildyti giedojimus lietuvių kalba. Buvo ir broližudiškų įvykių — lenkai Kaišiadorių vyskupijoje (net ir XX a.) nužudė keletą kunigų tik dėl to, kad jie buvo susipratę lietuviai patriotai (čia dar prisiminimui "krikščionišką" Jalbžykovskio vyskupavimą lenkų okupuotame Vilniuje)...

Turbūt nedera gailėtis, kad lietuviai niekad savo pavaldinių tokiom barbariškom prievartom nevaldė ir nekrikščionino. Gedimino žodžiai, kad Lietuvos valstybėje visi tikėjimai

turi lygias teises, mūsų širdyse iki šiol tebėra gyvi. Tik ar turėtumėm tame pasigėrėjime ramiai ilsėtis? Deja, ir po baisaus nukraujavimo, po tikro lenkų tautos genocido, jie dar nieko neišmoko, štai aną idėną (VIII. 2) JAV gyventojams per PBS TV kanalus buvo rodomi vaizdai, kaip lenkų "krašto armija" padėjo sovietams vaduoti Vilnių, išvėti vokiečių nacius!... (Yra duomenų, kad tuo pačiu metu ta pati lenkų "krašto armija" Vilniaus krašte žudė kiekvieną žmogų, kuris nemokėjo lenkiško "Tėve mūsų"...). Ak, tikrai gaila, kad lenkai iki šiol nepajėgia suprasti, jog Vilnius ir to krašto žemės niekad nebuvo lenkų nuosavybė! O gal jau atėjo metas aiškinti, kad Varšuva yra pasta-

tyta jotvingių laukuose? Be abejo, klausimas nestokoja sarkazmo, bet vargu mes pajėgsim doru būdu su lenkų aklu šovinizmu susikalbėti.

Atseit, Br. Kviklio Kaišiadorių vyskupijoje yra šviesių ir viltingų puslapių, gan daug yra ir šiurpulingos istorinės tiesos, nestinga žinių ir apie sovietų persekojamą bei griaujamą Bažnyčią Kaišiadorių vyskupijoje. Aišku, tie du poliai — šviesus ir juodas — vienas kitam nekenkia, jie tik padidina veikalo vertybinį svorį, įveda tolimon ir artimon praeitin, kur juk niekad mes nestokojom balų ir juodų dienų.

Lietuvos bažnyčių tomų, taigi ir Kaišiadorių vyskupija, yra talkos darbai. Br. Kviklys, užsimojęs užmojį įveikti, susidaukė gražaus būrio talkininkų. Jie visi yra minimi veikalo metrike, jie visi, žinomi ir anonimai, minimi ir Br. Kviklio padėkoje. Iš jų tarpo gal bus leista išskirti tik dr. inž. Jurgį Gimbutą, dail. Petrą Aleksą ir M. Morkūną.

Dr. J. Gimbutas parašė Lietuvos bažnyčių architektūros aptarimus, be jų aptarimų sunku būtų susigaudyti, ko tos mūsų bažnyčios yra vertos meniniu požiūriu. Dr. J. Gimbuto aptarimai aiškūs, dalykiški ir vaizdingi. Architektūros stilio aptarimuose daug dėmesio skiriama medinėm bažnyčiom, kurių daugumas statė lietuviai meistrai.

Dail. Petras Aleksa rūpinosi techniniu veikalo redagavimu, tekstų ir paveikslų išdėstymu, rūpinosi knygos estetika. Jis atstovavo ir Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklą, kuri Br. Kviklio Lietuvos bažnyčias išleido. Tuose dail. P. Aleksos išipareigojimuose tegali įžvelgti tik rūpestingumą, profesionalumą ir darbo meilę. M. Morkūno spaustuvė Lietuvos bažnyčių tomus taip atspausdino, kad juos galim rodyti kiekvienoj vertingų knygų parodoj.

Kaip jau gerai žinom, Kaišiadorių vyskupiją ištikio ne tik laukiama, bet ir abejonių temdoma staigmena — po ilgų amžių Kaišiadoryse gyvens J. E. Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius (turime pagrindo tikėti, kad šiuo metu Lietuva turi du kardinolus, nes Vilniaus vyskupas Steponavičius turbūt yra kardinolas popiežiaus širdyje).

Kaip ten galvą bekraipyti, šiuo atveju lemtis ir iš lenkų pasijuokė. Ilgus amžius jie turėjo nemenką įtaką Vatikane, veikiasia dėl to katalikiškai Lietuvai ir kardinolai nebuvo skiriami; kišosi jie ir į Lietuvos vyskupų parinkimą (be abejo, Vatikano archyvuose galima rasti lenkų šmeižtus, sutrukdžiusius prel. Jonui Mačiuliui - Maironiui tapti žemaičių vyskupu). Ir štai lenkų kilmės popiežius Jonas Paulius II Lietuvą apdovanojo gal net dviem kardinolais! Iš tikro būtų Dievo palaima, jei šv. Tėvo teisingumą išgirstų jo gimtojo krašto vadai ir patriotai.

Kai Br. Kviklio Lietuvos bažnyčių tomų jau šviečia mūsų namuose, ką dar, ne valandos nedelsiant, reikėtų gelbėti? Nors nuojauta ir labai nestipri, ji verčia spėlioti, kad Br. Kviklys turi medžiagos ir apie Lietuvos dvarus, juk jų rūmai ir kultūrinių vertybių rinkiniai nebuvo menkesni už tuos, kurie buvo sutelkti Lietuvos bažnyčiose. Malonūs kaimynai — rusai, vokiečiai ir lenkai — dviejų pasaulinių karų metu pasistengė tiesiog begėdiškai apgrobti ypačiai tuos Lietuvos dvarus, kurių šeiminingai buvo nuo fronto linijų pasitraukę.

Vaikas būdamas mačiau tokių barbariškų ir siaubingų vaizdų, kurie ir dabar, kai į anuos laikus atsigrįžtu, tebestovi akyse: būrelis 12-14 metų vaikinukų, kai tik rusai pabėgo, o vokiečiai juos nusivijo, nubėgom į grafų Burbų Belvédėrį, puių dvarą ant Nemuno krantų. Belvédėrio koplyčioje

mirusių Burbų urnos buvo atplėstos, karstai atvožti ir ant grindų išmėtyti, damų brangenybės nuplėstos ir pasigrobtos. Tą "žygį" pasitraukdami atliko rusų kareiviai. Netrukus dvaro žmonės pasakojo, kad vokiečiai, paliepe atrakinti rūmus, skustuvais iš rėmų išpjovė paveikslus, susirinko kitas brangenybes, susikrovė į vežimus ir išsivežė į Voką. Rusai susprogdino naujosios Seredžiaus bažnyčios bokštus, vokiečiai taip išneršė Seredžiaus dvaro biblioteką, tam reikalui skirtame mūriniame pastate, matyt, ieškodami vertingų leidinių, kad beveik visos knygos atsidadė ant grindų, kareiviai tas knygas trypė purviniais batais, o ten juk buvo ne vieno šimtmečio turtai!...

Ir dabar štai kas rašoma apie Burbų Belvédėrį (Burbos buvo prielankūs liet. tautiniam atgimimui, jų didžiulėje daržinėje komp. St. Šimkus rengdavo lietuviškus vakarus): "Įžengus pro išlaužtas duris, galima įsitikinti, jog pastato turio "kompozicija" tikrai originali — daugybė išardytų ir bet kaip suverstų metalinių lovų, apdaužytų koklių krosnys, visur telkšančios baltos, apšniaukštos, išdaužytos grindys, kur kažin ar galima pamatyti nors gabalėlį parketo, nekalbant jau apie jo ornamentiką".

(Kultūros barai,
1988 m., nr. 6,
33-34 psl.).

Kaip regim, naikinami bei griaujami ir Lietuvos dvarų rūmai (ne tik Belvédėris, panašioj būklėj nyksta ir daugelis kitų dvarų). O juk tie rūmai taip pat yra mūsų krašto daugiau ar mažiau vertingi kultūros paminklai. Yra įstatymas tiems paminklams saugoti, yra įstaiga tam įstatymui įgyvendinti, o griuvėsių krūvos kasmet didėja!...

Mielas ir gerbiamas Kvikly, ką Pats apie šią nedalią galvoji? Ar dar pakaktų dvasios ir kūno jėgų ir šiom kultūros vertybėm sudėti į knygas? Na, o už Lietuvos bažnyčias Pačiam ir padėka, ir pagarba, ir džiaugsmas, kad pajėgei nusipinti paibigtuvių vainiką — Kaišiadorių vyskupiją.

Bronius Kviklys: Lietuvos bažnyčios, VI tomas, Kaišiadorių vyskupija, I-V tomų papildymai, vardynai. architektūriniai tekstai: Jurgis Gimbutas, spausdino M. Morkūno spaustuvė Chicagoje, išleido Amerikos lietuvių bibliotekos leidykla, 1987 m..

Siame pastate buvo pirmoji Kaišiadorių bažnyčia, „katedra“, klebonija, vėliau parapijos salė. (Onos Labanauskaitės nuotrauka iš „Naujosios romuvos“, Nr.22, 1931)

MACHINIST
We are seeking a person with a minimum of 3-5 years experience on Bridgeports & lathes. Must be able to set up & work to close tolerances, and possess own tools. Excellent starting salary and benefit package. Please apply to Don Koch
H & H MACHINE AND TOOL
45 East School St.
Woonsocket, RI 02895
401-769-5864

Žiupsnelis atsiminimų (4)

Apie kardinolą Vincentą Sladkevičių ir iškilmes Romoje

Vitalis Žukauskas

Didžioji iškilmė

Birželio 29 diena yra šventųjų Petro ir Povilo bažnytinė šventė. Tą dieną — Roma irgi švenčia — nedirbo diena.

Kardinolo pagerbimui šv. Kazimiero kolegijos rektorius su vadovybe surengė iškilmingus Villa Lituania patalpose pietus sukviesdamas daug svečių.

Jų metu buvo pasakyta visa eilė sveikinimo kalbų ir įteikta dovanos.

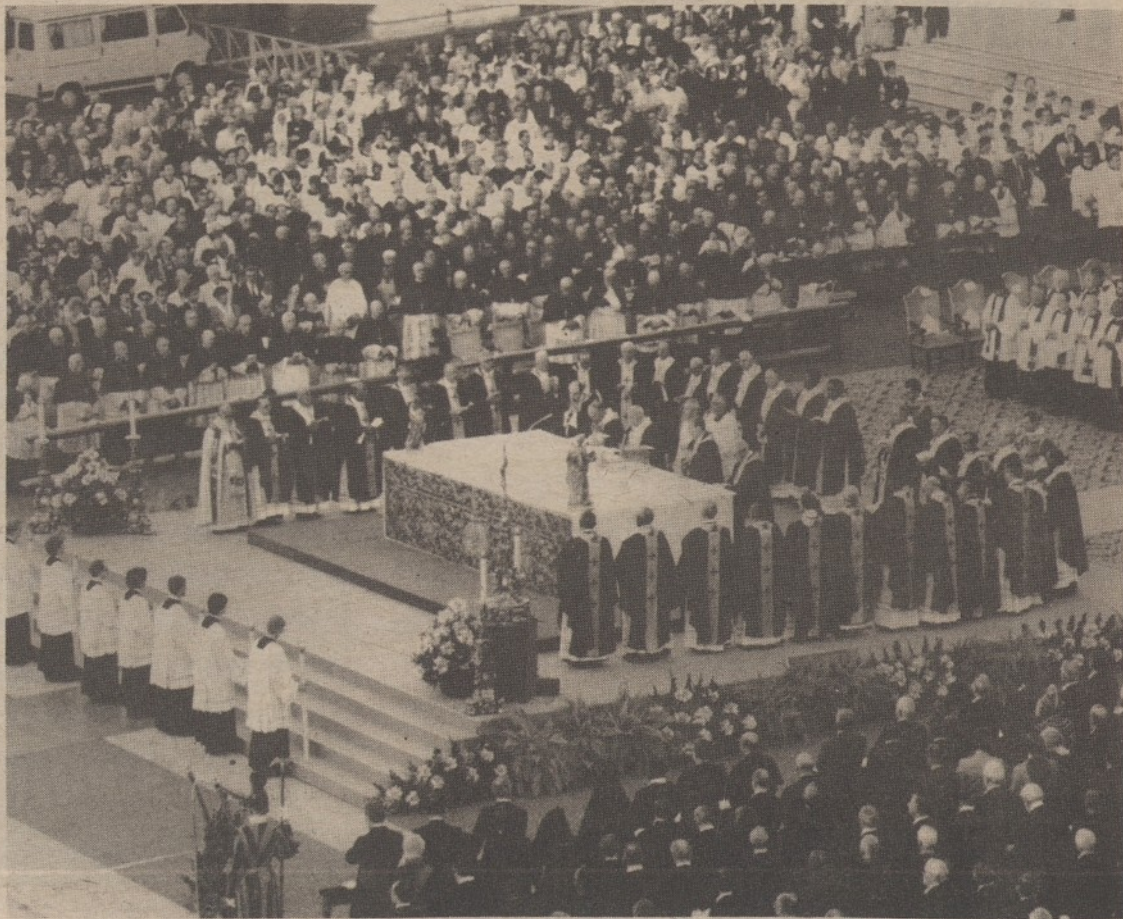
Pradėjo kolegijos rektorius prel. A. Bartkus pasidžiaugdamas, kad gali pasveikinti lietuvių kardinolą "Lietuviškosios Romos" būveinėje. Sekė vysk. P. Baltakio sveikinimas, o prof. J. J. Stukas, kalbėdamas Amerikos lietuvių katalikiškosios Lietuvos Vyčių organizacijos vardu, išreiškė

džiaugsmą, kad Lietuva gavo kardinolą ir pažadėjo tos organizacijos vardu remti kardinolo darbus. Loreta Stukienė įteikė Vyčių dovaną.

Arkiv. Ch. Salatka pareiškė savuosius sveikinimus.

Vliko vardu kalbėjo pirmininkas dr. K. Bobelis. Džiaugėsi galėjęs asmeniškai atvykęs pasveikinti Jo Eminenciją linkėdamas ištvermės darbuose ir naujose pareigose.

Inž. J. Polikaitis, Ateitininkų Federacijos vadas, pirmiausiai sveikino Federacijos vardu, nes kardinolas nuo jaunystės dienų priklausė ateitininkams. Perdavė visus įgaliotus sveikinimus: PLB Seimo vykstančio Kanadoje, PLB pirm. Vyt. Kamanto, Balfo, Lietuvių R. Katalikų Federa-

Koncelebracinės mišios naujųjų kardinolų kartu su popiežiumi šv. Petro aikštėje birželio 29 d. Nugaromis stovinčių devintas iš kairės kard. V. Sladkevičius.

Popiežius Jonas Paulius II įteikia V. Sladkevičiui kardinolišką žiedą.

cijos — S. Kuprio vardu, M. ir A. Rudžių asmeniškai linkėjimus ir atvežtas dovanas.

I. Bublienė kalbėjo JAV

LB vardu įteikdama dovaną.

Jėzuitų ordino ir gimnazijos mokinių vardu pasveikino prof. P. Rabikauskas, S. J. Buves Kaišiadorių vyskupijos archyvaras, dabar Gary, Ind. lietuvių parapijos klebonas kun. dr. Ig. Urbonas džiugavo, kad kardinolas reziduos Kaišiadoryse. Vokietijoje gyvenančių kunigų vardu kalbėjo kun. A. Bunga.

Prel. L. Tulaba, buvęs kardinolo profesorius Kuno seminarijoje, palinkėjo sėkmės pastoraciniam darbui.

Prel. A. Bačkis trumpai paryškino šv. Tėvo rūpestį Lietuvos Bažnyčiai.

Į visus sveikinimus atsakė Jo Eminencija kard. V. Sladkevičius savo jautrioje padėkos kalboje. Ypač kėlė nuoširdumo reikalą dirbant pastoracijoje ir ragino nepamiršti Lietuvos, kur begyventume. Kardinolas pastebėjo, kad jo apsisistoji-

mas Villa Lituania suteikė jam daug džiaugsmo. Jis pasijuto kaip Lietuvoje, nes čia girdisi lietuviškas žodis. Lietuviškas gerumas spindi iš visų akių, lietuviška širdis kupina meilės Lieuvai, Bažnyčiai, šv. Tėvui.

Žodis — kardinolas — ne man, aiškino Eminencija, tai Lietuvos žodis, tai žodis į Lietuvą, į mūsų kraštą, į mūsų kalbą. Tai mūsų tautos išaukštinimas, tai mūsų tautos garbė. Ragino pasilikti ne tik lietuviams, bet krikščionimis katalikais. Kvietė atvykti į tėvynę, kad lietuviška dvasia dar daugiau sustiprėtų.

Baigiant kalbą paprašė sugiedoti Marija, Marija ir Lietuva brangi.

Po pietų visi buvo pakviesti bendrai nuotraukai. 6 val. vakaro šv. Petro aikštėje buvo aukojamos popiežiaus koncelebracinės

(Nukelta į 8 psl.)

Vysk. Vladislavas Michelevičius iš Lietuvos ir prel. Antanas Jonušas, šv. Kazimiero kolegijos Romoje vadovybės narys.

Iš kairės: vysk. A. Deksnys, prel. L. Tulaba, kardinolas V. Sladkevičius sveikinasi su (neatpažintu) diplomatu, kardinolas A. Casaroli - Vatikano valstybės sekretorius, ir prelatas - dabar jau arkivyskupas - A. Bačkis.

KARDINOLAS...

(Atkelta iš 7 psl.)

mišios su naujaisiais arki vyskupais ir kardinolais.

Penkiolikai vyskupų, pakeltiems į arkivyskopus, buvo įteikta palijai. Tai arkivyskupo juridinis valdymo simbolis duodamas jo ištikimybės priesaikos popiežiui.

Mišių metu, po popiežiaus pamokslu naujieji kardinolai gavo žiedus. Sveikindamas kardinolus popiežius kalbėjo: "Brangieji broliai, įjungtieji į Kardinolų Kolegiją esate tampriausiu ryšiu suvienyti su šventa Romos bažnyčia, kurios titulą jums paskyrėme. Todėl priimkite žiedą, kaip ženklą kilnumo, pastoracinio rūpestingumo ir tvirčiausio bendravimo su šv. Petro sostu."

Maujant žiedą ant piršto popiežius kalba:

"Priimk žiedą iš šv. Petro rankos ir atmink, kad Apaštalo Prino meilė tave stiprintų Bažnyčios meilei".

Visiems įteikus žiedus popiežius ceremoniją baigė kreipdamasis į kardinolus:

"Brangieji broliai, kalbame jums mūsų Viešpaties vardu — eikite į jūsų bažnyčias, į tituliarines bažnyčias ir kurijas, skelbkite evangeliją, liudykite Kristų, stiprinkite šventąją Dievo Bažnyčią, laiminkite visus ir neškite visiems Kristaus taiką. Viešpats mūsų Jėzus Kristus, amžinasis Ganytojas ir visų Karalius su pavestais jums būriais tegul valdo ir saugoja".

Sekė mišios. Giedojo du chorai, o aikštė buvo sausakimšai užpildyta maldininkais. Lietuviai sėdėjo naujųjų kardinolų gim-

nėms ir artimiesiems skirtose vietoje, netoli altoriaus.

Sekančiomis dienomis popiežius privačiose audiencijose susitikdavo su naujais kardinolais. Vieną dieną skirdavo 8 kardinolams. Mūsų kardinolas tokią audienciją turėjo liepos 2 dieną. Audiencijoje dalyvavo šv. Kazimiero kolegijos vadovybė, vyskupai, kunigai, Lietuvos atstovas prie šv. Sosto St. Lozoraitis, jr. ir keliolika kviestų svečių.

Liepos 3 d. buvo mūsų kardinolo iškilmingas įsiregistravimas į jam skirtą globoti bažnyčią. Jį pasitiko tos bažnyčios klebonas ir Romos Kardinolo pagalbininkas vysk. Riva. Buvo perskaityta paskyrimo bulla ir aukota koncelebracinės mišios.

Kaip teko patirti kardinolui skirtoji bažnyčia yra

Šv. Petro aikštėje po iškilmių. Iš kairės prof. J. Stukas, Šv. Silvestro ordino vyčių uniformoje, B. Vileišytė, L. Stukienė ir V. Žukauskas.

Naujosios Romos apylinkėje.

Po visų iškilmių, pailsėjęs

Grupė svečių dalyvavusių iškilnėse. Iš kairės: kun. P. Shakalis, prof. J. Stukas, vysk. A. Deksnys, vysk. P. Baltakis, L. Stukienė, E. Bobelytė ir kolegijos rektorius prel. A. Bartkus.

keletą dienų, Jo Eminencija kard. V. Sladkevičius grįžo okupuotą Lietuvon.

Tik dabar, laiko perspektyvoje, galima spręsti, kad jau tuomet jame formavosi didelės asmenybės pradai ir vėliau stiprėdami išugdė doro žmogaus, kunigo, vėliau vyskupo, o dabar jau kardinolo asmenį.

Jame sutelpa daug dvasinių jėgų, gilus tikėjimas ir pamaldumas, geležinė valia, sugebėjimas vadovauti. Moka bet kokiose sąlygose savo įsitikinimus ginti. Jame pasireiškia tolerancija ir diplomatiniai sugebėjimai.

Jeigu savo ūgiu Eminencija ir žemas, tai savo dva-

sine būseną tikrai labai didelis.

Tai pastebėjo ir tinkamai įvertino Vatikanas išaukštindamas jį į Katalikų Bažnyčios princus — kardinolus.

Tikiu, kad arėja laikas, jog Jo Eminencija kard. Vincentas Sladkevičius turės iškilmingą įsiregistravimą į Vilniaus katedrą ir ims valdyti Vilniaus vyskupiją.

TRAIN TO BE A PROFESSIONAL

- SECRETARY
- SEC./RECEPTIONIST
- EXECUTIVE SECRETARY

Start at home, learn word processing and related secretarial skills. Home Study and Resident Training. Nat'l. headquarters, 4699 N. Fed Hwy. Pompano Beach, FL.

FINANCIAL AID AVAILABLE
JOB PLACEMENT ASSISTANCE

1-800-327-7728

THE HART SCHOOL
A Division of ACT Corp.

(Accredited Members
NHSC)

REGISTERED NURSES

At last there is finally a hospital that offers Monday - Friday nursing positions as well as Baylor positions on the beach.

Competitive salary and benefit package available including critical care differential. If you enjoy flexible scheduling and decentralized program, please send resume and salary history to:

Wilson Gaillard
Personnel Director

ALBEMARLE HOSPITAL

P.O. Box 1587
Elizabeth City, NC 27906-1587
or CALL COLLECT
(919) 331-4605

EOE

Vysk. A. Deksnys ir kun. Vl. Delinikaitis, Šv. Kazimiero kolegijos prefektas.

Ekskursijos į Lietuvą

Vilnius ir Kaunas spalio 10-19 \$1,695.00

V. BAČĖNAS

KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.
296 Queen St. W., Toronto, Ontario M5V 2A1

Visais kelių reikalais kreiptis:

V. BAČĖNAS

tel. (416) 593-0600

iki 11 v. r. ir po 6 v. v.
(416) 245-9990

Kardinolas V. Sladkevičius atsisveikina ...

Mūsų jaunimas *Vladas Vijeikis*

Kai imame kalbėti apie mūsų jaunimą, tai kai kurių seneliukų visuomenės veikėjų akys ašarom pasruva. Džiaugsmo ašarom. "Mūsų jaunimas. Mūsų ateitis. Jie mus pakeis kovoje už lietuvišką ateitį". Baisiai gražu. Ir klausytojai ima ašarėles šluostyti. Ir jaunimas, reikia pasakyti, gerai atrodo. Tautiniais kostiumais apsiredę, tautinius šokus šoka. Gražiai šypsosi ir į lietuvaite akių žvilgsnius užmeta. Optimistai, tėvai, motinos, senelės ir senukai tiesiog nenusėdi ir eity kartu suktinį šokti, jeigu juos leistų. Štai naujos lietuviškos poros. Naujos šeimos, nauji vaikai, nauji anūkai. Nors nevysi kalba lietuviškai.

Kaip gražu. Kur mūsų dailininkai? Kodėl jie neįamžina savo drobėse ar bent popieriuje šio gražaus vaizdo? Bet vaizdas gražus tik foto aparatams.

Yra kita pusė. Kur mūsų jaunimas susirenka atšvęsti tą savo gražų veidą ir parodyti tikrąjį

Tada byra didžiuliai stiklai. Sienos praranda savo pirmąjį vaizdą. TV aparatai lekia pro langus. Lovos, stalai nepanašūs į savo paskirtį.

Šioje vietoje norėčiau sustoti ir pagalvoti. Ar tik šiame jaunime neatgimė žalčio mūšio dvasia? Čia tai pritarčiau. Bet kuo kalti langai, stalai ir kitokie namų apyvokos reikmenys sukrauti moteliuose? Bet čia vėl klausimas. Tą žalčio mūšio atkartojimą atlieka mūsų labai narsių veikėjų sūnūs. Gal jie išmoko

iš tėvų to karingumo. Tik tėvai gerai neišaiškino, kur jį panaudoti.

Ir kai galvoju ir pergalvoju, vis dėlto prieinu vieną išvadą. Jeigu tie lietuviški veikėjai būtų savo vaikams uždrožę į tą vietą, kur mūsų senoliai labai produktyviai protą varė, tai šiandien vaizdas būtų kitoks.

Jaunimas turi savo argumentus. "Ką jūs ten Lietuvoje. Ką gi jūs galėjote daryti? Ką gi išmesti iš pirmo aukšto? Juokas vienas. Čia išmeti aparatą iš keliolikto aukšto. Čia tai bent būuūm. Kokie ten Lietuvoje stiklai. Čia kai sudaužai tai bent žinai, kad sudaužei. Ten Lietuvoje jeigu kokią velniavą girtas padarysi, tai tėvas tau taip šonkaulius išvanos, kad kelias dienas reikės peržiūrinėti, kurie sveiki, o kurie jau sulūžę. Čia Amerika. Laisva šalis. Tegul tik pabando tėvas man ką pasakyti, aš jį į aukščiausią teismą nuvilksiu. Sužinos, ką reiškia brutality.

Kažkur skaičiau, kad mums lietuviams reikia išeiti į plačius vandenis. Atseit kaip nors insiskverbti į amerikietišką vandenyną. Tai va. Lietuviškas jaunimas intensyviai rodo kelią. Ar jūs seneliai nesuprantate, kad naikinimas, daužymas, gyvuliškas riksmas yra kelias į amerikietišką kultūrą? Čia mes plaukiame į amerikietišką vandenyną. Čia mes plačiuose vandenyse.

Neteko išgirsti nei vieno protesto iš jaunimo pusės. Ar tik jie nepavydi plaukio-

jantiems amerikietiškuose vandenyse?

Bet nieko nėra blogo kas neišeitų į gerą. O jeigu tuos nusikaltėlius būtų surakinę prieš šokių šventę? Kaip jie galėtų šokti surakintom rankom? Dėkui Kanados policijai.

O reikia prie tų surakintų jaunuolių prikabinti ir tėvus. Tegul jie žino, kad jie užmiršo pašerti savo sūnelius beržine koše.

Kai kurie jaunuoliai ims manęs klausinėti: "Ar tu nebuvai jaunas? Ar nedarai, tokių dalykų, kurių tavo tėvai neaprobavo?"

Atsakau. Buvau jaunas ir dariau, ko nereikėjo daryti. Bet niekad net sapne nesapnavau, kad galima daryti ką jūs darote. Bet čia Amerika, pažanga. Tik į kurią pusę?

PS Paaiškinsiu kas yra beržinė košė tiems, kurie gal užmiršo jos gavę. Beržinė košė yra keletas beržo šmaikščių šakelių. Šis labai konstruktyvus prietaisas buvo naudojamas per sėdynę protą į smegeninę įvartyti. Nepaprastai paveikiantis įrankis.

HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Phone call refundable. (602) 838-8885. Ext. 1753. (32-33)

FOLDING CARTONS
Canton Michigan Based Carton Co. looking for glue machine setup person, also bobst operator. Hourly wage commensurate with experience. Call 1-313-397-2638 or send letter or resume to: P. O. Box 87068, Canton, Mich 48188 (31-40)

CNC MACHINIST
Experience on monarch VMC or a Bridgeport Series Numeral II. Must be able to do own set ups and some programming. Overtime and good benefits.
UNISON CORP.
1601 WANDA
FERNDAL, MI 48220
313-544-1330 (26-32)

WESTMINSTER NEEDS SEWING MACHINE OPERATORS
Westknit is located in Westminster, Md., approx 35-40 min. from downtown, Balto, Md. We have immediate openings for Sewing Machine Operators to work on women's suits & dresses. ILGWU represented plant. Guar min of \$4.95 per hr. incentive earnings opportunity of \$7.50 per hr. or more. 11 paid holidays, annual vacation w/pay, retirement program & health insurance benefits. For additional information call 301-848-4884 or 301-876-2108, 7:30 AM to 3:30 PM Mon. thru Fri. Westminster Knit, 535 Old Westminster Pike, Westminster, Md. 21157. E.O.E. (30-32)

SOCIAL SECURITY?

MANY PEOPLE ONLY KNOW HALF THE STORY.

Social Security will be paying benefits for retirement, disability, and to survivors, well into the next century. And it's working today in ways you may never have expected.

Get the whole story about how Social Security is working for you. Write for the free booklet, "Social Security: How it works for you."

Call

1-800-937-2000

"I didn't like paying for it, neither did my dad.

But I discovered, ever since he died, they pay me."

Social Security. It never stops working.

Ad Council

Supažindinkit savo bičiulius su DIRVA.

Atsiųskit jų adresus. Jie gaus keletą numerių VELTUI!

— A T K I R P T I —

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

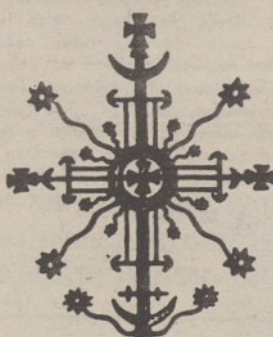
Prašau siuntinėti Dirvą susipažinimui šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MATAS Realtors

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

Iš Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio leidinio 'Sąjūdžio Žinios'

Nebijota numirti vardan savo tautos...

Sigito Gedos kalba, pasakyta š.m. liepos 9 d.

Vingio parke Vilniuje

Mieli lietuviai ir visi, kuriuos svetingai laiko Lietuvos žemė! Reikia galingų manifestacijų, kad galėtume sukrėsti Lietuvos biurokrtiją kiekviename žingsnyje. Gal tada ji, kai pradės galvoti apie kitką, atsipeikės. Tada bus kitaip. O dabar pradėkime nuo to, kad kiekvienas iš mūsų turime ar neturime didesnį ar mažesnį butą, namus, stogą viršum galvos, kampą ir kiemą, į kurį turėsime grįžti šį vakarą arba rytą pas savo tėvus, brolius ir seseris, vaikus artimuosius. Ką pasakysime jiems, ką pasakysime patys sau, likę vieni su savim, ką pasakysime tiems, kurie atgule amžino poilsio šiandien, vakar ar užvakar, kurie guli šventoje lietuviškoje žemėje ir dar toliau — visuose pasvietuose: Jakutijoje, ir Udmurdiijoje, netoli Arkties rato ir čia pat neteislingai sušaudyti tamsiuose ir klaidžiuose Vilniaus kiemuose ir pusrūsiuose. Pasakysime jiems tai, kad esame viena iš seniausių tautų, kad turėjome didžiulę valstybę ir nepajėgėme jos išsaugoti, kad išgyvenome kėgalę tautinių išniekinimų, okupacijų, sukilimų, tremčių ir prisikėlimų.

Ar taip reikia kalbėtis su gyvais ir su mirusiais?

Visa tai būtų graži ir liūdna poezija. Bet svarbiau būna yra pasakyti jiems, kad ir tas paskutinis žemės lopas po mūsų kojomis nėra tvirtas, ir mes bandysime tvirtiau įsispirti į jį, kad gražiai, tauriai ir paprastai galėtume gyventi ir mirti, jeigu taip pasisuks, sykiu su visu pasauliu, su visomis tautomis,

kaip garbinga tauta, kaip nepanikuojantys paskutiniai skęstančios Nojaus arkos plaukikai.

Mums yra daugybė šansų išplaukti, tik tai reikia susirinkti, kas priklausė mūsų tėvams ir seneliams, mūsų daiktus ir mūsų žaislus, mūsų vėliavas, mūsų knygas, mūsų bažnyčias ir visas mūsų relikvijas. Ir tegu mums niekas netrukdo. Nes galutinėje sąskaitoje visi esame tokie pat vargšai.

O svarbiausia kiekvienam mūsų reikia prisiminti, kad mes turime nepakartojamas ir nemirtingas, unikalias sielas. Aš nesakau, kad kiekvienas mūsų, išaugintas kaip ateistas ar indiferentas, cinikas, pragmatikas ar nihilistas nuo rytdienos imtų tikėti į Dievą, tačiau viena iš didžiųjų priežasčių, kodėl šandien lietuviai tokie baikštūs, skeptiški, pasimėtę, apatiški yra ta, kad visi mes išaugom šėtono paunksmėje. Tik tai aukštesne, nebijokime pasakyti — kosmine žmogaus pašauktim, tikim, yra sukovusios žiedus ir išsiskleidusios visos pasaulio kultūros, tautos ir civilizacijos. Aukštesne, dvasine, žmogaus prigimtimi tikint, sukurti nemirtingi meno kūriniai, pastatytos bažnyčios, rūmai, dvarai, tėvų pirkios. Nebijota numirti vardan savo tautos. Aukoti ir pasiaukoti.

Aukštesnį ir tauresnį pradą privalome įžiūrėti gamtoje, kad galėtume ją apginti. Ar svetima tai moderniajai civilizacijai, XX amžiaus technokratijai ir būsimam ateities kompiuterių ir superlaidumo amžiui? Toli

gražu — ne. Mūsų nelaimė, kas sukurta ir kuriama Lietuvoje yra neskoningas ir nešvarus monstras. Monstras yra išgarbintoji mūsų kosmopolitinė architektūra, kolūkinės gyvenvietės; monstrai yra mūsų išgarbinti fabrikai, jėgainės, mūsų pačių klebančios, amžinai remontuojamos ir nesuremontuojamos mašinos. Mums, kaip ir daugeliui neteislingai orientuotų vidurio ir rytų Europos šalių, gresia groteskinis konglomeratas iš socializmo ir kapitalizmo atliekų.

Kiekviename žingsnyje, kiekvienu savo žodžiu ir veiksmu mes turime siekti, kad mūsų veiksmas, funkcija pereitų į plastiką, o plastiką į dvasią — grožio ir gėrio vienybę. Tokia civilizacijos perspektyvą regėjau Japonijoje, kuri giliu senųjų, vidurinių ir naujųjų amžių suderinamumu man priminė Lietuvą. Kažkas panašaus galėjo būti ir Lietuvai artimojoje Suomijoje, jeigu jos tėvų palikimo, tradicijų, charakterių, polinkio unikalumo nebjaurotų neskorų agas amerikinizmas.

Daug kas svetimo ir grėsmingo Lietuvai gali pasikartoti iš sumaitotos socialistinės Lenkijos. Didžiai gerbdamas šią tautą, su kuria mus sieja ne tik daugelis nuoskaudų, bet ir gražių praregėjimų, negaliu ramiai žiūrėti į jos dramą, konvulsiską pasimetimą dabartyje. Mes turime ieškoti savo kelio, laikytis savų papročių ir tradicijų, savo kultūrinio palikimo, turime dar sykį sugrįžti į tvirtiausius iš tvirtiausių pilių ir tvirtovių — į lietuviškas galvas, kad išsilaikytume ne kaip trečiarūšė, o unikali tauta tarp tautų, suvereni valstybė tarp tokių pat suverenių valstybių.

Ne kartą esu kalbėjęs ir rašęs, kad man nepatinka aborigeno statusas, kad nenoriu gyventi Lietuvoje kaip kokiam zulų rezervate.

Saugokimės tų, kurie nuolat pabrėžia, kad esam žemdirbių šalis, kurie nori priminti, kad mums nereikalinga aukštoji žmogiška sąmonė, savi politikai ir kariniai veikėjai, savi įmonių, institutų, susvienijimų direktoriai, savi lakūnai ir savi šturmanai, savi atominių jėgainių specialistai ir kosmonautai. Šimtmečiais prieš Čiolkovskį lietuviai turėjo Simanavičių, o 1933 — Darių ir Girėną, įrodžiusius, kad mes pajėgūs ne vien imti iš pasaulio, bet ir duoti jam proto, taurumo, jėgos ir garbės pavyzdžius.

Išvykite iš rimtų ir nerimtų, mokyčių ir nemokyčių mūsų vyrų ir moterų žodyno idiotišką pasiguodimą — „esam maža tauta“. (Minia skanduoja „Lie-tu-va“).

Dar prieš karą Balys Sruoga yra pasakęs, kad jeigu didelė tauta, tai joje yra daug durnių. O jeigu maža... jeigu netgi taip? Šioje pasaulio būsenoje tektų prisiminti indų pasaką apie pelę ir dramblių — čia jau ne mano, o mano vieno gyvo ir mirusio draugo išmintis. — „Pelė

niekada neįveiks dramblio, tačiau lemiamu momentu jina gali įlįsti į straublį ir tada pakutenti, kad šita išpampusi rupūžė pradės baisiai čiaudėti“. Arba japonų išmintis: „Ar gali nupepęs vyriokas, tarkime Lietuva, įveikti milžiną?“ Taip, be abejonės taip, tik tai reikia nutaikyti momentą, kada milžinas atsistos ant mažojo kojos pirštelio.

Ir dar Lietuvoje jau prieš karą vienas rimčiausių mūsų istorikų, Ignas Jonynas, suformulavo, kam Lietuvai reikalingas Vilnius. Ar tik tai tam, kad „mes be Vilniaus nenurimsim!“ Ne — su Vilnium mes paveldim Didžiosios Lietuvos kunigaikštystės kultūrinę tradiciją, su Kaunu atsiduriam tik tai tokiame statuse kaip Latvija ir Estija. Štai kodėl Vilnius, Oskaro Milašiaus žodžiais tariant, yra šiaurės Atėnai; štai kodėl vengras, mūsų bičiulis ir bendraamžis A. Boitaras gali ramiai atsidusti — „per Lietuvos istoriją tegalima pilnai atsekti ir paaiškinti daugelio Vidurio ir Rytų Europos istorijas, kadangi tai pilniausias ir savaimingiausias istorinis modelis“. Vilnius Lietuvai reikalingas su kiekviena savo plyta, su kiekviena savo bažnyčia ir vienuolynu, cerkve, madrese ir kinese. Ir be abejo, su sinagoga ar sinagogomis, nes Vilnius yra ir kitos amžinoj diasporoj spurdančios tautos, žydų, šventasis miestas. Vienas iš šešių Europoje gal gražiausias prieš ir po Amsterdamo. Vilnius yra mums ir pasauliui. Ir visa tai Geda verčia ant mūsų vargšų socialistinių pečių? Visos tos utopijos mūsų nugalėtojų, pilkoj, silikatinėj, kolūkinėj Lietuvoj, kur tiek baimės, tamsos, nesuvestų sąskaitų. Kur ateistas nesusišneka su tikinčiu, komunistas su nepartiniu, lietuvis su rusu, rusas su lenku ir totorium? Taip, čia, nes čia yra vienieta vieta mums gyventi ir numirti, išpirkti būtas ir nebūtas nuodėmes, supūt su černo bilių ir ignalinų radioaktyvizuotais kaulais.

Bet prieš tai mums reikia naujų mokyčių vyrų ir moterų, naujų diplomatų, juristų ir ekonomistų. Mums reikia atvertų durų į visą pasaulį — Krokuvos, Berlyno, Miuncheno, Freiburgo ir Frieburgo, Grenoblio, Romos ir Paryžiaus universitetus. Ju reikia ir rusams, ir latviams, ir ukrainiečiams. Tai visos didžiulės valstybės kuo skubiausiai tvarkytinas reikalas.

Mums reikia naujo tipo Vaizganto ir Putino kunigų, kurie pakeistų susikompromitavusius psichiatrus. Mums reikia tiesos, širdies ir meilės, o pirmiausia naujo ir gilaus fundamentalinio tikėjimo žmogaus pašaukimu žemėje.

Tokioje šviesoje aš norėčiau matyti tuos, kurie stovi čia jauni ir gražūs, kurie gyvens po mūsų, ir mes ramia širdimi galėsime iš čia pasitraukti.

Pasitraukdamas turiu apgarsinti pasiūlymą tylos minute pagerbti tuos, kurie ilsisi Sibiro, Jakutijos platybėse.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

Tool & Die Maker

Alpha Metals Inc., the world leader in the manufacture of solder based products & related test equipment, has an immediate opening for an experienced Tool & Die Maker in its fully air conditioned & equipped Tool & Die Dept.

In this position, you'll be responsible for repairing, maintaining & building both progressive & compound dies used for precision stampings sold to the electronics industry. Position requirements are a minimum of 10 years industrial exp & a high school or vocational school degree. Proficiency with working tolerances of at least .0001 of an inch is required.

Alpha Metals Inc. offers a starting salary of up to \$15.49 per hour as well as a comprehensive benefits package (including 12 paid holidays).

Please send resume with salary history to:

PERSONNEL DEPT

Alpha Metals Inc.
600 Route 440,
Jersey City, N. J. 07304
201-434-6778
equal opply employer (M/F/H/V)

WANTED EXPERIENCED

MACHINISTS

FOR ALL SHIFTS

HEAT TREAT-HOBS
BEVELS
CNC TURNING LATHE
SHAPERS
2 & 3 AC'S
REISHAUER GEAR-GRINDING
HORIZONTAL BORING
MILL OPERATOR

Chicago gear manufacturer with 40% growth in 1988 is hiring skilled machinists with the above talents. Have already hired 50 people, but due to retirements & growth, we need experienced people now! Must speak some English. Please send resume.

ILLINOIS GEAR

2108 N. Natchez

Chicago, Ill. 60635 (6500W)

equal opply. employer m/f (29-32)

ELECTRICIAN

Specialty alloy mini-mill has an immediate opening for a candidate who has experience in a heavy industrial environment. Interesting challenging work available, we offer a competitive salary and benefit package. Contact Human Resources Dept. to set up interview.

PRECISION ROLLED PRODUCTS, INC.

306 Columbia turnpike

Florham Park, N. J. 07932

201-822-9100

EOE M/F

(32-33)

OWNER/OPERATORS

Truck load division of major mfg. corp. seeking owner/operators or small fleets for long term lease. Must have 1980 or later cabover or conventional tractor with maximum wheelbase of 200 inches. Tandem axle, sleeper required. Top paying mileage-based compensation package including empty miles, incentive bonus, safe driving bonus & more. Contact Dick at (513) 863-4627, 1-800-543-1170 (Outside Ohio) or 1-800-582-1044 (Within Oh.) (26-33)

MACHINISTS

CNC SET-UP

GROUP LEADER

3:30 PM-MIDNIGHT

We are a manufacturer of aerospace fasteners located in northeastern New Jersey. We are currently seeking an individual with 3 years experience in maintaining set-up and operation of CNC lathe equipment. Must be able to read blueprints, maintain tooling, make machine adjustments and chane carbide insert. Mazak experience preferred.

AUTOMATIC

SCREW

SET-UP

Three years experience on Davenport machine set-up and operation. Ability to use standard devices, gauging instruments and perform own change overs.

We offer an excellent compensation and benefits package including 401K saving plan. Send resume or call.

ELASTIC STOP NUT

A DIVISION OF HARVARD INDUSTRIES

2330 VAUXHALL ROAD

UNION, N. J. 07083

201-686-6000

Equal Opportunity Employer M/F

Please mention this paper when applying

(30-32)

LIETUVIAI TAUTININKAI — KOMUNISTŲ KANKINIAI

TAUTININKAI, NEOLITUANAI, JAUNALIETUVIAI, SANTARIEČIAI

Šis komunistų nužudytų ir kankintų tautininkų vardynas, gal ir nepilnas, yra kaltinimas komunistų partijai ir pagarbos vainikas visiems kankiniams, kurių vardai žinomi ir šimtams tūkstančiams kitų, kurių vardai nežinomi ir neatsekami.

Knygą išleido Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos valdyba. Redagavo: Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis ir Mečys Valiukėnas. Knygos viršelis dail. Ados Sutkuvienės. Kaina 6 dol.

— A T K I R P T I —

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos išdininkei
Onai Daškevičienei,
7254 So. Troy Avenue,
Chicago, Ill. 60629

Siunčiu 6 dol. ir prašau man atsiųsti knygą "Lietuviai tautininkai — komunistų kankiniai".

Pavardė ir pavardė

Adresas

• Svečiai laukiami tautinėje stovykloje šį šeštadienį, rugpiūčio 20 d. nuo 11 val. ryto . 3 val. p. p. bus vadovų ir svečių bendra kavutė, o vakare nuo 9 iki 10:30 įvyks bendras didysis laužas. Sekmadienį 11:15-12:30 bendras vėliavų pakėlimas ir paradas.

Stovykla vyksta amerikiečių stovyklavietėje Seven Ranges Scout Reservation, Kenton, Ohio. Lengvai pasiekama važiuojant iš Clevelando 14 keliu į rytus ir iš Salem pasukti 9 keliu į pietus. Stovyklavietės telefonas (216) 738-2085.

• Kun. Juozas Bacevičius, iki šiai dienai buvęs šv. Jurgio parapijos administratorius, nuo š. m. rugpiūčio 11 d. vyskupijos paskirtas pilnateisiu šv. Jurgio parapijos klebonu.

JUODOJO KASPINO DIENA CLEVELANDE

Š. m. rugpiūčio mėn. 23 d., antradienį, 11:30 val. ryte Public Square aikštės Terminal Tower ketvirtyje įvyks Molotovo-Ribbentropo pakto 49 metų sukakties paminėjimas - demonstracija.

Ši tragiška nacių-komunistų sutartis su tuomet slaptu protokolu įgalino sovietus okupuoti Lietuvą, Latviją ir Estiją ir su Hitleriu pasidalinti Lenkiją bei Rumunijos sritis.

Minėjimo laikas sutaps su tos dienos vakare Gedimino aikštėje, Vilniuje numatyto šio pakto paminėjimu.

Clevelandiečiai prašomi susirinkti 11:15 val. ryte prie Soldiers-Sailors paminklo, kur įvyks trumpa kitos grupės ceremonija, o po jos vyks paminėjimas greitame aikštės kampe.

Prašoma kiek galima daugiau dalyvauti su tautiniais rūbais.

Negalintieji minėjime dalyvauti, prašomi tą dieną nešioti juodą kaspiną, kurie bus padalinti šį sekmadienį prie abiejų lietuvių parapijų bažnyčių.

Rengia Clevelando Pabaltiečių Komitetas.

SUSITIKIMAS SU DR. ALGIRDU STATKEVIČIUM

Helsinkio susitarimų Taryba Ohio valstijai, Freedom Reach organizacinis vienetas, LB ir kitos organizacijos Juodojo Kaspino dienos paskelbimo proga, rengia susitikimą su dr. Algirdu Statkevičium antradienį rugpiūčio 23 dieną.

• 11:15 v. r. — padedamas vainikas prie Soldiers Monument miesto centre,

• 12 val. — Priešpiečiai City Club (850 Euclid Av.). Kalbės dr. A. Statkevičius. Rezervacijos (\$10.00 asmeniui) priimamos tel. 621-0082 iki rugp. 22 d.

• 7 val. vak. susitikimas su dr. A. Statkevičium Hagan Lounge, Catholic Center, 1031 Superior Avenue (Clevelando dioclezijos patalpose, mašinų pasistatymas veltui, įvažiavimas iš Rockwell Ave.). Po paskaitos seks diskusijos.

Clevelandiečiai aerodrome pasitinka iš Anglijos į skautų Tautinę stovyklą atvykstančius svečius ... V. Bacevičiaus nuotr.

Prieš kelis metus Kana-doje kilo iniciatyva rugpiūčio 23 dieną minėti švarko atlape ar prie pašto dėžutės pririšant juodą kaspiną. Mintis prigijo ir su laiku ėmė apimti demonstracijas, valdžios pareigūnų pareškimus, spaudos sukakties priminimą. Praeitais metais Juodojo kaspino diena buvo minima keturiuose kontinentuose. Šios dienos minėjimas rado atgarsį ir Pabaltijo valstybėse. Dalyvaukime visi!

V. Čyvas

• Dr. Danutė Bankaitytė-Davis š. m. rugpiūčio 4 d. Spokane, Washington treneriu pasirinkimu tapo JAV moterų dviratininkių olimpinės komandos nare.

Ji atstovaus JAV ilgo nuotolio dviračių lenktynėse šiais metais vykstančioje olimpiadoje Korėjoje.

Danutė buvusi clevelandietė, priklausė Čiurlionio ansambliui kaip kanklininkė-solistė ir Clevelando lietuvių sporto klubui žaibas bei buvo Cleveland State University komandos tinklininkė. Linkime jai sėkmės.

• Oktoberfest, tradicinis parengimas įvyks ir šiais metais Darbo dienos savaitgalyje, rugsėjo 2, 3, 4, 5 d. d. Lake County Fairgrounds, Painesville, Ohio. Įėjimas 4 dol. Bus įdomi programa ir skanūs valgiai. Apsilankę nesigailėsite.

• PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

Commercial bldg. zoned retail. Approx 1600 square feet on 1st floor. Suitable for mini-market, offices etc. 2 apt. suites (or 3) 3 car garage. 7500 yearly income. \$29,900. Call Rose Schnall 449-3850.

JOSEPH LARONGE, INC.

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais - ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoline Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitytas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Svečiai iš Anglijos ... J. Budrienės lydimi, Dirvą aplankė Henrikas ir ps. Vida Gasperai kartu su savo šeima atvykę į skautų Tautinę Stovyklą. Vida Gasperienė yra Europos Rajono Vadeivė ir stovykloje bus Seserijos laužavedė.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą tiūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DIRVA

VLIKO SEIMAS ĮVYKS BOSTONE

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto metinis seimas šiemet įvyks lapkričio mėn. 11-13 dienomis Bostone. Vliko valdybai susitarius su Bostono veikėjais buvo sudarytas provizorinis seimui ruošti komitetas, kuriam pirmininkauja Algirdas Budreckis, o vicepirmininkės ir programos vedėjos pareigas eina Asta Karosienė. Netrukus komitetas bus išplėstas.

Seimas įvyks Quality Inn Downtown Bostone viešbutyje (buvusiame Hotel Bradford), 275 Tremont Street, Bostone. Šis viešbutis yra vaidybos teatrų rajono vidury. Patartina Seimo dalyviams ir svečiams užsiregistruoti iki š. m. spalio 11 d. Rezervacijas galima ir telefonu atlikti skambinant: (617) 426-1400.

Seimo dalyviai rinksis jau penktadienio vakarą. South Bostono Lietuvių Piliečių draugijos patalpose, lapkričio 11 d. įvyks susipažinimo vakaras. Vietos visuomenė kviečiama pasibendrauti ir susipažinti su Vliko veikėjais. Bus vaišės. Registracija lapkričio 12 įvyks viešbutyje nuo 9 val. ryto. Sesija prasidės 10 val. ryto. Vakare So. Bostono Piliečių Draugijos didžiojoje auditorijoje įvyks banketas ir meninė programa.

Sekmadienį, lapkričio 13 d. po pamaldų šv. Petro lietuvių bažnyčioje įvyks seimo oficialus uždarymas

Quality Inn Downtown viešbutyje. Smulkesnės detalės bus vėliau paskelbtos lietuvių spaudoje.

DETROIT

PASISEKUSI GEGUŽINĖ

Stasio Bučkaus šaulių kuopos rugpjūčio 7 d. suruošta Pilėnų stovykloje gegužinė praėjo geriausiu pasisekimu. Graži saulėta diena, geras rengėjų pasiruošimas, teikė malonumų kiekvienam atvykusiam. Kuopa per metus rengia tik vieną gegužinę, todėl ji būna gausi. Atsilanko dauguma kuopos šaulių su šeimomis ir nemažai svečių.

Išdalinta apie 40 įvairių dovanų. Dovanų dalinimą pravedė: Matas Baukys, Algis Vaitiekaitis, Nijolė Kripienė ir Danutė Petronienė.

• Pilėnų stovyklos uždarymas numatytas suruošti rugsėjo 4 d.

• LŠST pirmininko Mykolo Abariaus naujas adresas yra: 38601 Tuscany Ct., Livonia, Mich. 48154. Tel. (313) 462-2458. (ag)

PLASTIC FABRICATORS
Experienced and inexperienced plastic fabricators needed with some field experience. Duties will include fabricating, welding of PVC, polypropylene and field installations. Growing company, steady work with overtime permanent employments, good starting rate. Blue Cross/Blue Shield, uniforms. Call for appointment or apply in person:
FIBERGLASS PRODUCTS
50 Devine Street
North Haven, Conn. 06473
203-281-6161 (29-32)

A. A.

JONUI SVILUI

apleidus šį pasaulį, jo seserį DR. LEONILDĄ GIEDRAITIENĘ su šeima ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučiame.

Elena ir Henrikas
Andruškos

A. A.

STASEI TATARŪNIENEI

mirus, jos sūnų HENRIKĄ ir jo žmoną ROMĄ, bei visus artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Clevelando Vyr. Skaučių
židins

Sukaktuvininkai Julija ir Emilis Sinkiai. Šalia - Santa Monikos Amerikos Lietuvių Klubu pirm. Alb. Markevičius, įteikęs klubo dovaną jų vedybinio jubiliejaus proga. S. Kvečo nuotr.

Nuo Pacifiko kranto

AUKSINĖ SUKAKTIS

Liepos mėn. 17 d. savo rūmuose milijonierių rezidencijų kaimynystėje Santa Monikoje — vos vienas kvartalas nuo Pacifiko — savo auksinį (50 metų) vedybų jubiliejų atšventė Julija ir Emilis Sinkiai, žinomi savo paslaugomis Los Angeles Lietuvių publikai ir aukomis paramai daugelio lietuviškų tikslų, neaplenkiant ir išimtinai tik am e rikietiškos kultūrinės ar politinės veiklos.

Auksinio vedybų jubiliejų paminėti balių surengė jų vaikai: Albertas — New Yorko profesionalas dražios aktorius ir tolimojo plaukiojimo prekybos laivyno (Amerikos) kapitonas ir karo laivyno karininkas Augustinas su savo šeimomis — vaikaičiais. Kvietinių svečių buvo apie šimtas, sveikinimų žodžiu ir raštu — daug, jų tarpe Santa Monikas Amerikos Lietuvių Klubu pirmininko Albino Markevičiaus, kuris Sinkiams įteikė klubo dovaną — sidabrinę lėkštę su "50" skaičiaus graviūra, taip pat sveikino, tarpe kitų ir Protestantų S-gos vardu Jonas Kutra.

Buvo malonu matyti šiame Sinkių pagerbimo pokylėje labai daug jų giminės

jaunimo — net 31 jauną veidą — 90% kalbantį lietuviškai. Buvo šaunus "Dirvos" skaitytojų ir rėmėjų šeimyninio jubiliejaus renginys, kuriame J. ir E. Sinkiai už jų paslaugas lietuviškai visuomenei buvo tinkamai pagerbti. E. Sinkys yra baigęs Lietuvos karo mokyklą karininko laipsniu ir tarnavęs Klaipėdoje pasienio policijoje ir vadovavęs šaulių kuopai. Sinkių jubiliejui paminėti renginio eigą labai vykusiai tvarkė Vladas Šimoliūnas.

SUSITIKO PO 41 METŲ

Los Angeles liepos mėn. 16 d. įvyko įdomus ir labai retas lietuvių gimnazijos tremtyje abiturientų susitikimas po 41-rių metų, kai čia suskrido 1947 metų lietuvių Maironio vardo gimnazijos Kemptene (Vakarų Vokietijoje) laidos abiturientai — tada sutarę ateityje nežinomoje) kada nors — kur nors susitikti. Tai įvyko 1988 m. liepos 16 d. Los Angeles. Ne visi anais metais tą gimnaziją baigę galėjo atvykti, bet kas galėjo — dalyvavo: Havajų universiteto prof. Vladas Miklius, Juozas Bendoraitis, Jonas Pabedinskas, Algis Šlepetys, Ričardas Ringys visi dabar jau su žmono-

mis) — ir Vladas Gyls — labai daug darbo ir rūpesčio idėjęs šiam "istoriniam" susitikimui po 41 metų, kuris vyko Ričardo ir jo žmonos Laimutės Ringių erdvioje sodyboje.

Vladas Gyls, šio 1947 m. gimnazijos Vokietijoje kolegų susitikimo koordinatorių — yra Kalifornijos Lietuvių Radijo Klubu pirminkas (taip pat radijo vlandėlės redaktorius ir garso technikas), Tautinės Sąjungos pareigūnas, Tautinių Namų dalininkas ir daugelio kitų lietuvių organizacijų Los Angeles netik narys bet ir "darbininkas", nekalbant jau apie tai, kad yra ilgametis "Dirvos" skaitytojas ir rėmėjas.

KLAIPĖDIEČIAI APIE LIETUVĄ

Kalifornijos vokiečių spaudoje, kurią be abejo atstovauja laikraštis "California Staats Zeitung" — labai mažai arba beveik nieko nebūdavo užsimenama apie Lietuvą ar lietuvių. Bet pastaruoju laiku tame laikraštyje tilpo gana išsamūs vokiški straipsniai apie vokiečių turistų kelionę į buv. vokišką "Memel" bet jau dabartinį "Klaipėdą". Pirmą Vak. Vokietijos piliečių ekskursija laivu "Norroena" praeitų metų pabaigoje pasiekė Klaipėdą su 300 vokiečių (buvusių Lietuvos piliečiais), dabar — Vakarų Vokietijos piliečių. Atsidūrė ne "Memel" — bei lietuviškoje Klaipėdoje, stebėdamiesi "Memel" lietuviškumu, kuriame telikę vos 1000 vokiečių — nesisikundžiančių jų traktavimu, nors visa miesto administracija yra vien lietuviška.

Prieš pora dienų kitame to laikraščio straipsnyje gana objektyviai kalbama apie Lietuvoje kylantį tautinį atbudimą. vb.

Kempteno (V. Vokietijoje) 1947 m. Maironio gimnazijos abiturientai susitikę po 41 metų 1988 m. 16 d. Los Angeles. Sėdi iš kairės: Vl. Miklius, J. Bendoraitis, J. Pabedinskas, A. Šlepetys, R. Ringys ir (priekyje) V. Gyls. Stovi - sėdinčiųjų žmonos. V. Gilio nuotr.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ